

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἑνωταντινουπόλεως ὡς ἀναγνώσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶς 100. Ἐξάμηνος
δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.—
Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει
ἐπὶ ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΣΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθῆναι 27 Δεκεμβρίου 1930

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 4

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ἡ ΠΙΟ ΑΓΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Οἱ χριστουγεννιάτικες καμπάνες χτυποῦσαν τρελλά, ἐκεῖνο τὸ χειμωνιάτικο πρωτὶ ποὺ ἔμοιαζε ἀνοιξη. Ἡ γιορτινὴ φωνὴ τοὺς ξεχυνόταν ἀπ' τὸ λευκὸ μοναστήρι, ἀγκάλιαζε τὸ γελαστὸ χωριό, ἀπλωνόταν ἀπάνω ἀπ' τὸ ἀκύμαντο σταχτὶ ποτάμι, καὶ ἔφερνε, ὡς τοὺς κάμπους πέρα, μῦθημα χαρᾶς. Γιортὴ τῶν Χριστιανῶν μέσ' στὸ ἀράπικο χωριουδάκι.

Οἱ μελαψοὶ ἀντρες μὲ τὶς χρωματιστὲς μακρυὰς γκελεμπίες, τραγουδοῦσαν, ὀδηγώντας τὶς καμήλες μὲ τὸ νανουριστὸ περπάτημα, καὶ οἱ κοπέλλες χαμογελοῦσαν στὸν οὐρανὸ τὸν καταγάλανο.

Μέσα στὸ Νεῖλο, πλήθος βάρκες ὀλοστόλιστες ἔφερναν ἀπ' τὴν ἀντικρυνὴ ὄχθη τὰ παιδιὰ στὸ πανηγύρι: κορίτσια μὲ τὰ πολύχρωμα κυριακάτικα φορέματα, μὲ τὰ μαλλιά ἀπλωμένα στοὺς ὤμους, καὶ ἀγόρια ποὺ δὲ γύρευαν σήμερὰ τὸ κουπί, μὰ καθόνταν ἐπίσημα στὰ μαξιλάρια τῆς βάρκας. Μόνο τραγούδια ἀντηχοῦσαν καὶ ἀνακατεῦνταν μὲ τὴ φωνὴ τῆς καμπάνας.

Στὸ μοναστήρι μέσα οἱ Ἀδελφές, γελαστές, δεχόνταν τὰ παιδιὰ μὲ γλυκὰ λόγια: καὶ ἀπ' τὰ μάτια ξεχειλίζε ἡ χαρὰ.

Ἦταν Χριστούγεννα, μὰ καὶ κάτι πιδὸ πολὺ ἀκόμα: Δέκα κορίτσια, ἀπ' τὰ καθολικά, θὰ μεταλάβαιναν γιὰ πρώτη φορά! Ὅλες οἱ ἄλλες, πρὶν μπουὶν στὴν ἐκκλησιὰ, πρόσμεναν, μαζεμμένες μέσ' στὴ μεγάλη αἴθουσα, νὰ φανοῦν. Καὶ νὰ τες, ποὺ ἔφθασαν στὴ σειρά, καμαρωτὲς ὀλόλευκες νυφούλες, μὲ τὰ προσωπάκια ρόδινα κάτω ἀπ' τοὺς ἀσπρούς πέπλους, καὶ τὰ μάτια χαμηλά.

Πρώτῃ ἡ Ἰρμα, ἡ πιδὸ μεγάλη, ἡ πιδὸ ὁμορφῇ. Οἱ ξανθὲς μπούκλες τῆς ξεπετιόνταν μέσ' ἀπ' τὸ βέλο καὶ τῆς στεφάνωναν τὸ πρόσωπο σὰ χρυσὴ κορνίζα. Ὑστερὰ ἡ Κλοτίλδη, ἡ μελαχροινούλα,

σοβαρὴ καὶ ἀγνώριστη. Καὶ ὕστερὰ οἱ ἄλλες. «Εὐτυχισμένες!» μουρμούριζαν οἱ Ἑλληνοπούλες μ' ἀθώα ζήλεια.

Στὴν ἐκκλησιὰ, λουλούδια καὶ λιθάνι σκόρπιζαν μιὰ μυρωδιὰ γεμάτῃ εὐλό-

θεια. Στὸ βάθος, μέσα στὴ στολισμένη φάτνη, ἓνας μικρὸς Χριστὸς μόλις εἶχε γεννηθεῖ. Τὰ προβατάκια τὸν ζέστειναν μὲ τὴν πνοή τους, καὶ οἱ Μάγοι, φερμένοι ἀπὸ τόπους μακρινούς, χάριζαν γονατιστοί, τ' ἀτίμητα δῶρα.

Ἡ ξώπορτα τοῦ σχολείου σήμανε δειλά. Ἡ Ἀδελφὴ, ποὺ εἶχε μείνει γιὰ νὰ φυλάξῃ, ἀνοιξε. Ἦταν ἡ Ἑσπερ, μαθη-

Ἡ ΗΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

Ἔργο τοῦ M. Francke ἀπὸ τὸ Μουσεῖο τοῦ Ἀμβούργου

τρια κι' αυτή του σχολείου, που ή καρδιά της την τράβηξε στη γλυκειά γιορτή. Κόρη φανατικών Εβραίων, ένοιωθε ως-τόσο βαθειά λαχτάρα για τη θρησκεία της Αγάπης, που της ήταν ξένη.

— Εσύ; Έκαμε η Αδελφή. Τι θα πη δ πατέρας σου; Έδω, τέτοια μέρα;

— Ω, αφήστε με! είπε το κορίτσι. Ν' ακούσω απ' έξω απ' το παράθυρο. Θα φύγω πριν τελειώση. Δεν θα με ιδή κανείς.

Τόση έκσταση έλαμπε στα μάτια της, που η Αδελφή δεν της αρνήθηκε.

Η μικρή στάθηκε έξω απ' το ανοιχτό παράθυρο της εκκλησιάς. Ο ήχος της μουσικής και το άρωμα του λιβανιού και των ζεστών λουλουδιών ξεχυνόνταν από μέσα και την τύλιγαν. Μεμιάς, τραγουδι υψώθηκε — φωνή αγοριού, αγγέλου φωνή. Πλημμύρισε ο θόλος της εκκλησιάς, και γέμισε ο αέρας απ' την άρμονία την υπερκόσμια. Ύμνοσε το τραγουδι τη δόξα τ' ουρανού, το πανηγύρι των αγγέλων, τη χαρά της αγάπης, ενώνοντας τα επίγεια με τα ούρανια. Κι' οι ψυχές ανέβαιναν ως τ' άσπρα σύννεφα, στο καταγάλανο άπειρο, προς το θρόνο της δόξας...

Προσμένη στα γόνατα, με το πρόσωπο στα χέρια, η Έβραιοπούλα, η ξένη, η απόκληρη της γιορτής ύμνοσε κι' αυτή το νεογέννητο Θεό της καλοσύνης. Και τα δάκρυα, απ' τις ζεστές παλάμες της, άργεστάλαξαν στο χώμα — διαμάντια άτίμητα, φωτερά.

... Ψηλά στο θρόνο της Αγάπης, ανέβαιναν οι προσευχές των πιστών, σάν αρώματα και σάν τραγούδια, κι' έτύλιγαν τα θεϊκά πόδια. Κι' Έκεινος που διαβάξει στις καρδιές, άπλώνοντας το χέρι, μάζεψε ένα πετράδι που άστραφτε σάν ήλιος: το δάκρυ της μικρής Έβραιοπούλας.

ΙΟΥΛΙΑ ΜΑΚΡΗ

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χριστούγεννα... Κι' όμως για μās άθώρητο τ' άστέρι που οι Μάγοι, θαμπωμένοι σάν τ'όταν, μέσ' από τα κούα παγόβουνα, σέ φάτην οδηγηθήκαν φωτισμένη...

Χριστούγεννα... Τα μύρα τους στεγνώσανε σέ χέρια άμφοτων. Και πέρα μένει η σφύρα, το στεγνό, στεγνό κειμήλιο, σέ μιá γωνιά, θλιμμένη, μαραμμένη...

Χριστούγεννα... Το θείο λαμπροφώτισμα άδύνατη καντήλα. Λωτοφάγοι, τη λησμονιά ρουφούν αιώνια οι άνθρωποι και ράκη άπομένουν. Πέρα οι Μάγοι τ'όδρομο τους έχασαν στο τρισκόταδο...

τ' άστέρι έχει σβυστεί... μονάχα πάγοι... ΑΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Δεν περνούσε πρωινό που νά μην έκαμε αυτή την έρώτηση.

— Τι λές, μαμμά, ή μ'πορέτω νά σηκωθώ τ' Χριστούγεννα;

Πάει αρκετός καιρός που ο μικρός Γιαννάκης είναι άρρωστος. Καθώς λογαριάζει, πρέπει νάχουν περάσει έξη μήνες τουλάχιστο από τότε που είναι «συναχωμένος». Ως τις τελευταίες έβδομάδες, δεν τον έδεχναν και πολύ το «συνάχι» του. Το μόνο κακό ήτανε, που ζεσταίνονταν τόσο κάθε άπόγεμα, και που ύπνοσε συχνά τη νύχτα.

— Ολ' αυτό όμως ήταν ύποφερτό, τη στιγμή μάλιστα που βλοι ήτανε τόσο καλοί μαζί του. Α, έπρεπε νάσαι πολύ!

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΕ ΤΟ ΧΡΙΣΤΟ

Έργο του Botticelli από το Μουσείο του Βερολίνου

διότροπος για νά γκρινιάζει ολοένα...

Η αλήθεια είναι ότι τον παραχαϊδεύουν. Στο τρα-έξι τον σεβδίζουν πάντα τα φαχιά που προτιμάει. Τα μαθήματα, που τον πονοκεφάλιζαν, έπαψαν, καθώς και οι μακρυνοί περίπατοι με τα πόδια, που τόσο τέν κούραζαν.

Για μόνα βιβλία ξεφυλλίζει παραμύθια με πολύχρωμες ζωγραφιές. Όταν βγαίνει, βγαίνει πάντα με τ' άμάξι και πηγαίνει ως το Δάσος. Έκει, αν έχη όρεξη, κατεβαίνει, κάνει λίγα βήματα πεζός, και γρήγορα ξαναεβαίνει σταμάτι.

Μερικές φορές ντρέπεται νά κάθεται έτσι όλη την ημέρα, χωρίς νά κάνει τίποτα, και λές της μαμμάς του:

«Έρείς, μαμμά, είμαι καλά, και αν θέλεις μπορώ νά μελετήσω λίγη Γεωγραφία» — ή «σέ βεβαιώνω, μαμμά, ότι μπορώ νά περπατήσω σήμερα, άσε το Γιώργη και τον Πόρθο νά ξεκουραστούν» (Γιώργη λέγανε το γέρο άμαξά, και Πόρθο το κόκκινο άλογο). Αλλά ή μαμμά δεν άκούει τίποτα, χαμογελάει μόνο, με το παράξενο χαμόγελο που έχει τώρα

τελευταία, και λές: «Άσε, όταν γίνης καλά».

Το κακό είναι, ότι τα Χριστούγεννα πλησιάζουν κι' ο Γιαννάκης δεν έχει γίνει ακόμα καλά.

Τι κάνει λοιπόν κι' αυτός ο γιατρός; Πούρχειται κάθε μέρα, του φέρνει μπαμ-πόνια και του άκούει την πλάτη; Μ' όλα τα φάρμακα που γράφει, μ' όλο που μουρμουρίζει φεύγοντας «πάει καλύτερα, πάει πολύ καλύτερα», θάλεγε κανείς ότι το «συνάχι» του όλο και χειροτερεύει.

Μερικές φορές βήχει όλη νύχτα, και το πρωί δεν έχει κέφι όχι μόνο νά σηκωθώ, αλλά ούτε νά μιλήσει. Άλλοτε πάλι με πολύ κέφι σηκώνεται, περνάει στη διπλανή κάμαρα και παίζει με τα παιχνίδια του.

Έκείνο που τον κάνει νά υποφέρει, είναι ή φοβερή ζέστη που νοιώθει κάθε βράδυ. Μ' όλη την καλή θέληση, που έχει νά φανή υπάκουος, του είναι άδύνατο νά μ'η στριφογυρίσει δεξιά κι' άριστερά στο κρεβάτι του. Έτσι βλέπει όλο έφιάλτες, όλο του φαίνεται πως κάτι άγριο άνθρωποι τον κυνηγούν. Τι τυραννία, πως φοβάται! Εύτυχως που ή μαμμά ή ή μαντιμάζελ είναι πάντα κοντά του και τον ήσυχάζουν. Φαίνεται ότι προτιμούν νά κοιμούνται στην πολυ-θρόνα παρά στο κρεβάτι τους. Περίεργο γούστο, αλήθεια.

Σήμερα δεν έχει κέφι, κι' αν δεν ήταν Χριστούγεννα, άσφαλώς δεν θα επέμενε ο Γιαννάκης νά σηκωθώ.

Προχθές δεν μπόρεσε νά κρατήσει τα γέλια του, σάν αντίκρουσε τα πόδια του στον καθρέφτη. Τι άστεία, καλέ, τόσο άδύνατο που μοιάζανε σ' άδύνατο γούστο, αλήθεια.

Δεν άπορεί που δεν έχουν και πολύ δύναμη νά τον βαστήξουν.

Κι' όμως θά λυπόταν κατάκαρδα αν ήταν ύποχρεωμένος νά περάσει τη σημερινή ημέρα στο κρεβάτι. Έξ' άλλου, θά ήταν κι' άγένεια από μέρος του, νά μ'η σηκωθώ νά υποδεχτώ το Χριστούγεννα τη στιγμή που αυτός, κάθε χρόνο, μ' όποιοδηποτε καιρό, του φέρνει τόσα δώρα.

Έπειτα, Χριστούγεννα στο κρεβάτι δεν θάτανε τα Χριστούγεννα που θέλει νά γιορτάσει. Θέλει νά σηκωθώ, νά παη στη σάλα, νά καμκρώσει το πελώριο έλατο με τα πολύχρωμα κεράκια, και νά ξεκρεμάσει απ' αυτό τα δώρα του.

Έτσι μάλιστα, έτσι τα καταλαβαίνει τα Χριστούγεννα.

Άχ, νά τον άφινε ο γιατρός νά σηκωθώ! Θά λυπόταν τόσο αν τον έμπόδιζε! Και μόνο που το σκέπτεται, άθελα τ'α χείλη του τρέμουν.

Και νά, ο μπαμπάς με το γιατρό.

— Πως π'ας, μικρέ μου φίλε;
— Καλά, γιατρέ, σχεδόν έντελώς καλά. Θά μ' άφήσετε όμως νά σηκωθώ, δεν είν' έτσι;

Ο γιατρός δέ λές τίποτα, πλησιάζει μόνο κι' άρχινάει τη συνηθισμένη του εξέταση. Τον άναγκώνουν, βάζει τ' αὐτί του στην πλάτη του, του λές ν' άναπνή, νά βήχει. Ούφ πιά, κουράστηκε! Με τί χαρά ξαναπλαγιάζει, μόλις τ'ό το λές ο γιατρός. Κι' όμως ξαναρωτάει:

— Θά μ'πορέσω νά σηκωθώ, για το Χριστουγεννιάτικο δέντρο μου;

— Αν σ' εύχαριστώ, μικρέ μου φίλε.

Απ' τη χαρά του, ο Γιαννάκης χτυπάει τα χεράκια του φωνάζοντας: «Τι καλά!». Η μαμμά κι' ο μπαμπάς χαμογελούν, μ' ένα παράξενο όμως χαμόγελο.

Την ώρα που φεύγει ο γιατρός, τον συνοδεύουν και μένουν πολλή ώρα μαζί του στη διπλανή κάμαρα. Κάτι μισόλογα φτάνουν στ' αὐτιά του Γιαννάκη, που δεν τ'α πολυκαταλαβαίνει, — δεν τον ενδιαφέρουν όμως και πολύ.

Μόλις γυρίζει ή μαμμά στο δωμάτιο με κοκκινισμένα μάτια — τί άτυχία, νά της μπη σήμερα ένα καρβουνάκι μέσα!

— Ο Γιαννάκης της φωνάζει χαρούμενος: — Μαμμά, π'ες νάρθουν νά με ντύσουν γρήγορα, σέ παρακαλώ.

Σε λίγη ώρα, ο Γιαννάκης, καθισμένος σέ μιá άναπατική πολυθρόνα, καμαρώνει το φωτισμένο δέντρο του. Δίπλα έχει τα δώρα του. Με άνυπόμονα χεράκια, λύνει σπάγγους, άνοίγει πακέτα, και στο καθένα που αντίκρύζει, άφίνει ένα επιφωνήμα χαράς. Είναι ένθουσιασμένος, ποτέ δεν τ'α είχαν χαρίσει τόσα πράγματα. Κόκκινος από χαρά, γελάει και χτυπάει τα χεράκια του, — τόσο λίγο σκέπτεται αὐτή τη στιγμή το κακό «συνάχι» του!

Στίβες βιβλία με πολύχρωμες ζωγραφιές, συντάγματα από στρατωτάκια, και χίλια άλλα όμορφα δώρα.

Μερικοί μάλιστα τον είχαν πάρει για μεγάλο και τ'οῦστελαν μεγαλίστικα δώρα. Νά, ο θεός ο Αντώνης του χάρισε ένα πορτοφόλι με μιá χρυσή λίρα, κι' ή θεία Μαρία ένα βαλτισάκι.

Ένα βαλτισάκι... Πριν από λίγους μήνες, συχνά μιλούσαν για ένα ταξίδι στη Νίκαια: φαίνεται όμως ότι το βρήκαν άνώφελο και τ'α ματαίωσαν.

Όστε το βαλτισάκι θά μέν'η άχρησιμοποίητο, έκτός αν... Κι' ο Γιαννάκης θυμάται άξαφνα μιá φράση, που είπε ο γιατρός το πρωί και που δεν την είχε πολυκαταλάβει: και λές με άποφασιστικό τόνο:

— Θά μ'η χρησιμέψη πολύ, όταν θά φύγω την άνοιξη, δεν είν' έτσι;

(Απ' το Γαλλικό του André Lichtenberger)

ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

Ο ΚΑΙΡΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΝΑ

— Τι είναι ο χρόνος, αλήθεια;

— Νά. Θυμάσαι χτές, πέρυσι, όταν ήσουν μικρούλης, που ήσουν σκαρφαλωμένος έδω-δά, σ' αυτό το βραχάκι της έρημης άκτής, που δεν άλλαξε καθόλου από τότε, κι' έλεγες: «Μά πότε πιά θά βασιλέψη ο ήλιος, νά τον καμκρώσουμε στην όλόφλογη δύση του; Πότε;... Πότε;...» Κι' άνυπομονούσες, γιατί άργούσε ή ώραία φαντασμαγορία... Κι' όμως, το βασίλειό έκείνο που άργούσε εάρθ'η κείνες τις ώρες, είναι τώρα τόσο, μ'ά τόσο μακριά! Μόνο ή σκέψη που έκανε τότε άπόμεινε, κι' έρχεται τώρα σάν ένας μακρινός μακρινός αντίλαλος, έξασθενημένος, από κείνη την εποχή: «Άχ! Μά πότε πιά θά βασιλέψη ο ήλιος;»

— Τι είναι ο χρόνος, αλήθεια;

— Δεν κατάλαβες τί είναι ο χρόνος;

Νά. Θυμάσαι όταν ήσουν μικρούλης, τόσοσ δά, που σ' έπερνε ο πατέρας σου απ' το μικρό-μικρό χεράκι σου νά σέ πιάη στο σχολείο; Και τότε για σένα το σχολείο ήταν κάτι όλωςδιόλου σχεδόν άγνωστο, κάτι που είχες μιá άμυδρή του ιδέα, και πάλι γιατί έτυχε νά τ' άκούς συχνά απ' το στόμα των άλλων.

Έτσι το άγνωστο σέ τρώαζε: «τί θά ναι; κι' ως πότε θά πηγαίνω σχολείο;» Νά όμως που τώρα είσαι τόσο μεγάλος, που το σχολείο σου είναι μιá μακρινή κι' αυτό, μ'ά γι' αυτό και γλυκειά άνάμνηση... Θυμάσαι εκείνον που είδες δίπλα σου, όταν σούδειξαν σέ ποιό θρανίο θά καθόσουν, την ήμέρα που πρωτοπάτησες σχολείο; Έ, τώρα εκείνος κάθεται στην έδρα που καθόταν τότε ο δάσκαλος, και κρατεί στα χέρια του μιá βέργα που κρατούσε εκείνος... Αὐτός είναι ο χρόνος, άφ'ού έπιμένεις νά μάθης τί είναι ο χρόνος.

ΜΑΚΝΤΟΦ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Δ'.

Αφίνα λοιπόν το πλεμόνι νά μωρίξη, και περίμενα νά ιδώ ποιό δυστυχισμένο ανήξερο ζώο θά την πάθαινε.

Και νά, σέ λίγο βλέπω νά παρουσιάζεται και νά πλησιάζει ένας γάτος που τον γνώριζα καλά, γιατί ήταν από το χωριό. Τον έλεγαν Αράπη, εξαιτίας που ήταν κατάμαυρος. Πολύ καλός ο καϊμένος, και πολλές φορές είχα παίξει μαζί του όταν κι' οι δυό ήμαστε μικρά γατάκια.

Είχε μωριστεί κι' αυτός το πλεμόνι, και τώρα έτρεχε ίσια στο πανέρι, που

το ένα του καπάκι, καθώς σ'ας είπα, ήταν άνοιχτό. Έκαμα νά τ'α φωνάξω: «Φυλάξου! παγίδα!» Μά δεν πρόφτασα. Μ' ένα πήδημα, ο Αράπης χώνεται μέσα για νάρπάξη το πλεμόνι. Αλλά με το βάρος του, το πανέρι με τις ρόδες ξεκουνιέται κι' άρχίζει νά κυλά πάνω στη γιοτή στανίδα και νά πλησιάζει τη σωλήνα της σόμπας άντρου. Σε λίγες στιγμές, ή σωλήνα χώθηκε στο χερούλι του πανεριοῦ και, περνώντας, έσπρωξε το καπάκι και τ'α κατέβασε. Έτσι ο κακόμοιρος ο Αράπης βρόθηκε κλεισμένος μέσα στο πανέρι με τη σωλήνα της σόμπας περασμένη στο χερούλι, σάν ένα σύρτη στην πόρτα μι'ας φυλακής!

Την ίδια στιγμή, ο άπαίσιος μάρομπα-Γιάννης ξετρουπώνει από την κουρτίνα του, άρπάζει το πανέρι με τη σωλήνα, και φεύγει χαμογελώντας διαβολικά.

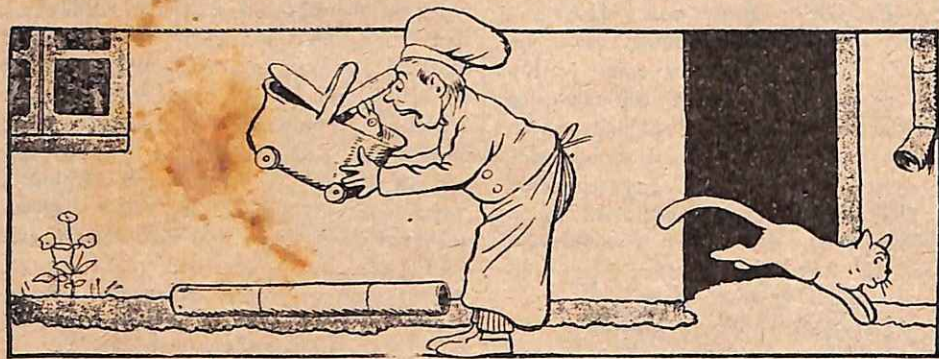
Δεν θέλησα, έννοείται, νάφήσω στην τύχη του τον καλό μου φίλο, κι' ακολουθήσα τον κακό μας έχθρό. «Πρέπει νά σώσω τον Αράπη! Έλεγα με το νοῦ μου. Είναι άμαρτία νά τον κινή σιβε ο κακούργος αὐτός ξενοδόχος. Αλλά πως θά μ'πορέσω νά τον γλυτώσω απ' τα νύχια του;...»

Δεν ήξερα άκόμα τί τρόπο θά έβρισκα, άκολούθησα όμως το μάρομπα-Γιάννη ως το σπίτι του. Έκει άπέξω, στην αὐλή, τον είδα νάφιν'η το πανέρι

μονάχο και να μπαίνει στο σπίτι. «Α, μπράβο!» είπα με το νου μου. Τρέχω, πιάνω τη σωλήνα με τα μπροστινά μου πόδια — τα χέρια μου δηλαδή — την τραβώ, έλευθερώνω έτσι το καπάκι, και βλέπω με χαρά μου τον Άραπη να πηδά έξω απ' το πανέρι και να φεύγει, αγριεμένος και φοβισμένος, σά να κινδύνευε ακόμα.

«Ας τον, είπα με το νου μου» αυτός γλύτωσε κι' ο φόβος σέ λίγο θά του περάσει. Μόνο ως σταθώ εδώ, για να ιδώ τι μούτρο θά κάνει ο μπάρομπα-Γιάννης, όταν θά γυρίσει και θά βοή την παγίδα του αδειανή.

Αλλά καθώς συλλογίζομαι αυτά και κοιτάζα γύρω μου, μη βρω τίποτα φαγώσιμο. γιατί πεινούσα. — το πλεμόνι το είχε φάει ο Άραπης, — είδα ένα κου

νελάκι ψεύτικο, με ρόδες κι' αυτό, παιχνίδι βέβαια των παιδιών του ξενοδόχου, που το είχαν βαρεθεί και το ξεχάσει εκεί έξω. «Μπρά! είπα με το νου μου. Να περίσταση να γελάσω λίγο με το μπόγια των γατών!..»

Δε χάνω καιρό, παίρνω το κουνελάκι και το βάζω μέσα στο πανέρι... Σε λίγο, ο μπάρομπα-Γιάννης βγαίνει για να το πάρει. Παραξενεύεται που βρίσκει τη σωλήνα βγαλμένη απ' το χερούλι. «Ποιος ήρθε κι' άνοιξε το μαύρου γάτου;» θά λήμ με το νου του. Πάντα όμως, φαίνεται, ελπίζει πως ο Άραπης μπορεί να νάναι ακόμα μέσα... Σηκώνει το πανέρι, το ανοίγει και... φαντασθήτε πια την έκπληξη του και τη φούρια του, όταν βλέπη μπροστά του ένα ψεύτικο κουνελάκι, να τον κοιτάζει κοροϊδευτικά με τα ψεύτικα μάτια του!

Καλά να πάθη! Άς κάνη τώρα σιβε...

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

«Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ, ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ...»

«Minuit, Chrétiens...»

Λένε πως τα Χριστούγεννα τὰ γιορτάζουν λαμπρότερα από μᾶς οἱ Δυτικοί, όπως πάλι ἐμεῖς γιορτάζουμε λαμπρότερα απ' ἐκείνους τὸ Πάσχα. Καὶ λένε ἀκόμα πως αὐτὸ συμβαίνει, γιατί τὰ Χριστούγεννα, γιὰ νὰ τὰ αἰσθανθῇ κανεὶς, πρέπει νὰ κλειστῇ — πρᾶγμα ποὺ ἐμᾶς δὲ μᾶς ἀρέσει. Ἐμεῖς θέλουμε ἀνοιχτὰ γιὰ νὰ διασκεδάσουμε καὶ νὰ εὐχαριστηθοῦμε, γιατί τὸ κλίμα μας δὲ μᾶς ἔχει συνηθισμένους σὲ κλεισοῦρες. Στὴ Δύση ὅμως δὲ συμβαίνει τὸ ἴδιο. Ἐκεῖ ὁ χειμώνας εἶναι βαρὺς, οἱ χριστιανοὶ κλείνονται θέλοντας καὶ μὴ μέσα, κι' ἐπειδὴ, καθὼς εἴπαμε, τὰ Χριστούγεννα, γιὰ νὰ τὰ αἰσθανθῇ κανεὶς, πρέπει νὰ κλειστῇ, τὰ εὐχαριστιοῦνται περισσότερο ἀπὸ μᾶς, τοὺς ἔχουν μεγαλύτερη ἀδυναμία.

Ἀλήθεια, ἐμεῖς τί κάνουμε τὰ Χριστούγεννα; Ποὺ λέμε τὰ κάλαντα μόνο; Οἱ Δυτικοὶ ὅμως κάνουν πολλά: Τοὺς ἀρέσει ν' ἀναπαριστῶνται τὴ φάνη, με τὸν Ἰωσήφ, με τὴν Παναγίτσα, με τὸ Χριστοῦ γιὰ σὲ μιὰ πρόχειρη κούνα ἀπὸ σανὰ, με τὰ καϊμένα τὰ βωϊδάκια καὶ κανένα γαϊδαράκι, ποὺ σκύδουν καὶ τὸν κοιτάζουν ἡμέρα-ἡμέρα, ἀθῶα, κι'

ἀκόμα με τοὺς βοσκούς ποὺ ἔρχονται με τὰ κοπάδια τους νὰ προσκυνήσουν τὸ μικρὸ Θεό, καὶ με τοὺς ἀγγέλους ποὺ ψάλλουν, — gloria in excelsis Deo! — χωρὶς νὰ λείπη καὶ τᾶστρο, ποὺ κάποιοι μάγοι, ποὺ προσβάλλουν ἀπὸ μιὰ καμπή, φαίνονται σὰ νὰ τὸ κοιτάζουν με θαυμασμό.

Ἐπειτα, ἔχουν ἐπινοήσει καὶ τὸ Δέντρο, ποὺ κρεμοῦν στοὺς κλάδους του δῶρα καὶ τὰ μοιράζουν — ὅταν δὲν τὰ μοιράζουν καὶ σὲ μεγάλους — στὰ παιδάκια. Αὐτό, με τὴ χαρὰ ποὺ φέρνει σὲ ὅλους, — γιατί εἴπαμε: ἔχει καὶ γιὰ τοὺς μεγάλους δῶρα, — δίνει ἀρκετὴ ζωηρότητα στὴ γιορτῇ.

Πρέπει ὅμως νὰ δῆτε τοὺς Δυτικούς τὴ νύχτα, ποὺ πηγαίνουν στὴν ἐκκλησία, γιὰ νὰ αἰσθανθῇ ὅλη τὴν ὁμορφιὰ τῶν Χριστουγέννων τους. Καθαροί, περιποιημένοι, γλυστροῦν στὸ χιόνι σὰ σκιές, καὶ τίς σκιές τους τὸ φεγγάρι τίς κάνει νὰ φαίνονται σὰ γαλάζιες. Τέλος φτάνουν ἐκεῖ. Μόλις μποῦν στὴν ἐκκλησία, στρέφουν καὶ κοιτάζουν δεξιὰ: «— Ἀα!» Πλησιάζουν, νὰ δοῦν καλύτερα. Τί βλέπουν; Τὴ φάνη ποὺ εἴπαμε πὺ πάνω. Τὴ Θεῖα Οἰκογένεια, τοὺς ὁμνῶν τους

καὶ τοὺς προσκυνητές της. Ἐκεῖ κοντὰ οἱ καλοὶ χριστιανοὶ ἀνάβουν καὶ τὸ κεράκι τους. Κι' ὕστερα παίρνουν τὴ θέση τους στὰ θρανία. Ἡ λειτουργία ἀρχίζει, κατανυκτικῇ. Ἐξέρετε: αὐτοὶ ἔχουν καὶ μουσικὴ στὴν ἐκκλησίαν τους. «Ἦμνοῦν τὸν Κύριον», ὅπως λένε, «ἐν χορδαῖς καὶ ὁργάνῳ». Λογοπαῖζουν; Ἔτσι φαίνεται. Ἐγὼ αὐτὴ τὴ φράση τὴν ξέρω ἄλλοιως: «Ἦμνετε τὸν Κύριον ἐν χορδαῖς καὶ ὁργάνοις». Αὐτοὶ ὅμως, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὸ ὄργιο, — τὸ τελειοποιημένο ἁρμόνιο, νὰ ποῦμε, τὸ ἐκκλησιαστικὸ «ὄργανο», — τι δοτικὴ τοῦ πληθυντικοῦ τὴν ἔκαναν δοτικὴ τοῦ ἐνικοῦ. Ἀλλὰ γι' ἄλλο μιλάμε τώρα. Ἡ λειτουργία, λοιπόν, ἀρχίζει κατανυκτικῇ, κι' ὅταν σημαίνουν μεσάνυχτα, ὅλοι, με συγκίνηση, ἐτοιμάζονται ν' ἀκούσουν τὸν ψάλτη. Ὁ ψάλτης βήχει. Τσιμουδιά δὲν ἀκούγεται. Κι' ἀξαφνὰ, φωνὴ καὶ μουσικὴ, ἔρχονται καὶ σκίζουν ταῦτιά, ὁρμητικὰ, σὰ νὰ θέλουν νὰ σκάψουν ἀπ' ταῦτιά ἕνα δρόμο ὡς τὴν ψυχὴ, νὰρθουν νὰ τὴ συγκλονίσουν, νὰ τὴ στρέψουν πρὸς τὸ Θεό της:

«ὦ, Χριστιανοί! Μεσάνυχτα, σημαίνει ἡ ὥρα ἐκείνη
«Ὅπου ὁ Θεός, σὰν ἄνθρωπος,
κατέβηκε ὡς ἐμᾶς.
Θέλει κανεὶς ἀμαρτωλὸς
στὴ γῆ μας νὰ μὴ μείνῃ.
Καὶ στὸν Πατέρα του νὰ ἰδῇ
χαμόγελο χαρᾶς.
Ὁ κόσμος ὅλος με κρυφὴν
ἐλπίδα ἀναγαλλιάζει
Τὴ νύχτα αὐτὴ τὴ μαγικὴ,
ποὺ ἕνα Σωτὴρ τάζει.»

Γονατιστοὶ προσμένετε,
θνητοί, τὴ λύτρωσή σας.
Χριστούγεννα! Χριστούγεννα!
καὶ φτάνει ὁ Λυτρωτὴς σας!

«Ὅπου καὶ τᾶστρο, ἕναν κειρὸ,
στὴν ταπεινὴ του κούνα
τοὺς μάγους κείνους ἔφεραν
ἀπ' τὴν Ἀνατολή,
Ἐκεῖ ποὺ τώρα ὀλόγυρα
ἀρνιών ἤχον κουδούνει
Κι' ἀγγελικοὶ ψαλμοί, κι' ἐμᾶς
ἡ πίστις ἄς ὀδηγεῖ.
Τῶν Βασιλέων ὁ Βασιλεὺς
σ' ἕνα παχνὶ γεννιέται!
Ἀρχοντες, σκύψετε ὡς τὴ γῆ!
κανεὶς σας μὴν καυχῆται!»

Αὐτὸς τοὺς ὑπερήφανους
νὰ μαστιγώσῃ φτάνει.
Σκύψετε μπρὸς τὸν Λυτρωτὴ,
ποὺ ἔρχεται ἀπ' τὴν σπάνη.

Καὶ νὰ Τον, ποὺ ὅτι τοῦρρα
τὸ δρόμο, τὸ σωριάζει.
Ἡ γῆ ἀνακαίνει ἐλευτέρα
κι' ἀνοίγουν οἱ οὐρανοί.
Δούλος κανεὶς σὰν ἀδελφούς
ὅλους μᾶς ἀγκαλιάζει.
Ἀγάπη ἐνώνει τοὺς λαούς:
τὸ σίδερο ἀτύνει.
Σύρτε στὰ πόδια Του, κι' ὡς τὰ
φιλήτε Του, ἄς κυθῇ
θερμὸ ἕνα δάκρυ σας: γεννιέται
γιὰ νὰ σταχυοθῇ.

Ἀνάμεσά μας βρίσκεται.
λαέ, ὡσανὴ ἡ βοή σου!
Χριστοῦγεννα! Χριστοῦγεννα! —
κι' ἦρθεν ὁ Λυτρωτὴς σου!

Εἶναι ὁ ὕμνος ποὺ ἐστιχοῦργησε τὸ 1846 κάποιος Πλασίδας Καππῶ, δῆμαρχος τοῦ Ροκμῶρ, καὶ ποὺ τὸν ἐμελοποίησε ὁ μουσουργὸς Ἀδόλφος Ἀδάμ. Καὶ τὸ πὺ ὥραϊο εἶναι τοῦτο: ποὺ ὁ Καππῶ τὸν ἐμπνεύστηκε τὰ Χριστούγεννα, ἐνῷ πῆγαινε στὴν ἐκκλησία τὴ νύχτα...

Καὶ πρέπει γὰ ἰδῆτε τοὺς Δυτικούς κι' ὅταν, ἀπὸ μεταλάβουν, γυρίζουν στὰ σπίτια τους, σὲ τι φαγοπότι στρώνονται... Ἀπαράλλαχτα ὅπως ἔχουμε

ΔΑΥΪΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τότε ὅμως δὲν τόλμησε νὰ πεῖ τίποτα. Κι' ἀργότερα — ἦταν ἀργὰ πιά.

Καθήσαμε στὸ τραπέζι, οἱ τρεῖς μας. Ἀπὸ τὴ συνομιλία τους κατὰλαβα ὅτι τὸ βράδυ ἐκεῖνο περίμεναν μιὰν ἀδελφὴ τοῦ κ. Μύρτον, ποὺ στὸ ἔξῃς θά κατοικοῦσε μαζί μας.

Μετὰ τὸ φαγητό, καθήσαμε πάλι στὴ φωτιὰ. Ἐγὼ σκεπτόμουν νὰ τὸ σκάσω, νὰ πάω στὴν Πέγκωτου, ἀλλὰ ὁ φόβος τοῦ κ. Μύρτον μοῦ ἀφαιρούσε τὸ θάρρος μου. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀλούσαμε μιὰν ἄμαξα, ποὺ στάθηκε μπροστὰ στὰ κάγκελα τοῦ κήπου. Ὁ κ. Μύρτον βγήκε νὰ ἰδεῖ τοὺς παῖδες ἦταν ἡ μητέρα μου σηκώθηκε κι' αὐτὴ. Τὴν ἀκολουθῆσα δειλὰ-δειλὰ. Στὴν πόρτα τοῦ σαλονιοῦ στάθηκε καὶ, ξεθαρρεύοντας στὸ σκοτάδι, με πῆρε στὴν ἀγκαλιά της ὅπως ἔκανε ἄλλοτε, καὶ μοῦ εἶπε σιγαλὰ ὅτι ἔπρεπε ν' ἀγαπῶ τὸν νέο μου πατέρα καὶ νὰ τὸν ἀκούω. Μοῦ μιλοῦσε γρήγορα καὶ κρυφὰ, σὰ νὰ ἔκανε κάτι ἐνοχο, ἀλλὰ με πολλὴ τρυφερότητα, καὶ μοῦ κράτησε τὸνα μου χέρι ὡς τὴ στιγμή ποὺ φτάσαμε στὸν κήπο, ὅπου ἦταν ὁ ἄντρας της. Ἐκεῖ ἄφησε τὸ χέρι μου καὶ στηρίχτηκε στὸ μπράτσο τοῦ κ. Μύρτον.

Εἶχ' ἔρθει ἡ μὲς Μύρτον. Εἶχε ὀψη ἀγριωπὴ καὶ μαῦρα μαλλιά σὰν τὸν ἀδελφὸ της. Τοῦμοιάςε πολὺ καὶ στὸ πρόσωπο καὶ στὰ φερόματα. Τὴν ἀκολουθοῦσαν δυὸ μεγάλα μαῦρα μπαῦλα, ἄγρια καὶ σκληρὰ σὰν τὴν ἴδια, ποὺ εἶχαν ἀπάνω τ' ἀρχικά της γράμματα σχηματισμένα με καρφὰ γυαλιστερά. Ὁταν θέλησε νὰ πληρώσει τὸν ἄμαξά, ἐβγαλε ἕνα πορτοφόλι ἀτσάλινο ἀπὸ μιὰ τεράστια τσάντα, ποὺ ἔμοιαζε σὰ φυλακὴ κρεμασμένη στὸ μπράτσο της με μιὰ χοντρή ἀλυσίδα.

Τὴν ἔμπασαν στὴ σάλα καλοσωρίζοντάς την, κι' ἐκεῖ χαίρετῃς ἐπίσημα

ἐμεῖς τὴ μαγεῖριτσα μετὰ τὴν πρώτη Ἀνάσταση, ἔχουν αὐτοὶ τὰ Χριστούγεννα τὴν τέλειον τους.

Καὶ γιὰ ν' ἀποδειχτῇ πὺς καὶ στὴ Δύση τὰ Χριστούγεννα ἔγιναν περσότερο γιὰ τὰ... παιδιὰ, πρέπει νὰ μὴν ξεχνᾶμε πὺς τὸ πρῶτ', κάθε μικρούλης, μόλις ξυπνήσῃ, με τὴ νυχτικιά του ἀκόμα καὶ με τὰ πατουσάκια γυμνά, θά τρέξῃ στὸ τζάκι, νὰ δῇ τί τοῦ ἔρριξε ὁ καλὸς Χριστοῦλης ἀπ' τὴν καμινάδα... Καὶ ξέρετε: ὅτι ρίξῃ, θά πέσῃ μέσα στὰ παπουτσάκια του, ποὺ τὰ βάζει ἀποβραδὶς ἀκριβῶς κάτω ἀπ' τὴν τρύπα ποὺ βγαίνει ὁ καπνός.

K. Π. ΛΕΥΚ.

τὴ μητέρα μου. Ὑστερα ἔρριξε τὰ μάτια της σὲ μένα καὶ ρώτησε:

— Ὁ γιός σας εἶναι;

Ἡ μητέρα μου εἶπε ναί.

— Κατ' ἀρχήν, ἐτόνισε ἡ μὲς Μύρτον, δὲ συμπαθῶ τ' ἀγόρια. Πὺς εἶσαι, μικρὸ;

Ἀπάντησα ὅτι ἦμουν «καλὰ εὐχαριστῶ, ἐσεῖς;» — μὰ φαίνεται πὺς τὸ εἶπα δίχως ἀρκετὴ εὐγένεια, γιατί ἡ μὲς Μύρτον μ' ἔκρινε ἀμέσως με δυὸ λέξεις: — Κακοὶ τρόποι!

Ἀμέσως ὕστερα ζήτησε νὰ ἰδεῖ τὸ δωμάτιό της, ποὺ γιὰ μένα ἔγινε ἀργότερα τόπος τρόμου καὶ φόβου.

Κατὰλαβα ὅτι ἐρχόταν γιὰ νὰ θρονιαστῇ στὸ σπίτι μας γιὰ καλὰ κι' ὅτι δὲν τόχε στὸ νου της νὰ φύγει ποτέ.

Τ' ἄλλο πρῶτ', ἄρχισε νὰ βοηθεῖ τὴν μητέρα μου στὸ νοικοκυριό, κι' ὅλη τὴν ἡμέρα ταχτοποιοῦσε πράγματα, δίχως νὰ σέβεται καθόλου τίς συνήθειές μας καὶ τὰ παλιὰ καθιερωμένα συγυρίσματα τοῦ σπιτιοῦ μας.

Τὸ πρῶτ' χτυποῦσε τὸ κουδούνι γιὰ τὸ πρόγευμα πρὶν καλὰ-καλὰ φέξῃ, με τὸ λάλημα τοῦ πετεινοῦ. Κι' ὅταν ἡ μητέρα κατέβηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ πρόγευμα μαζί της, τὴν πλησίασε καὶ τῆς εἶπε:

— Ἀγαπητὴ μου Κλάρα, ξέρετε πὺς ἐγὼ ἦρθα ἐδῶ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ σὰς ἀπαλλάξω ἀπὸ κάθε σκοτούρα. Εἶστε πολὺ ντελικάτη, ὡστε οἱ ἐγγονίες τοῦ σπιτιοῦ σας πέφτουν πολὺ βαρεῖες. Δόστε μου λοιπόν τὰ κλειδιά, καὶ στὸ ἔξῃς δὲν ἔχετε νὰ σκοτίζετε γιὰ τίποτα.

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη οὔτε ἡ μητέρα μου οὔτε ἐγὼ εἴχαμε νὰ κάνουμε τίποτα μετὰ τὰ κλειδιά τοῦ σπιτιοῦ μας. Τὰ κρατοῦσε πάντα αὐτὴ: τὴν ἡμέρα μέσα στὴν τσάντα της, καὶ τὴ νύχτα κάτω ἀπὸ τὸ προσκέφαλό της.

Ὡστόσο ἡ μητέρα προσπάθησε λιγάκι νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἐξουσία στὰ

χέρια της. Ἐνα βράδυ, ποὺ ἡ μὲς Μύρτον μιλοῦσε με τὸν ἀδελφὸ της γιὰ ὠρισμένες μεταρρυθμίσεις ποὺ σχεδίαζε στὸ σπίτι, τὴν μητέρα μου τὴν πῆραν ξαφνικὰ τὰ δάκρυα, κι' εἶπε ὅτι τοῦλάχιστο ἔπρεπε νὰ ζητήσουν καὶ τὴ δικὴ της τὴ γνώμη.

— Κλάρα! εἶπε αὐστηρὰ ὁ κ. Μύρτον. Μὲ κάνεις κι' ἀπορῶ!

— Καὶ ὅμως, τόλμησε νὰ πεῖ ἡ μητέρα μου, οὔτε σὲ σένα δὲ θά ἦταν εὐχάριστο, μέσα στὸ σπίτι τὸ δικό μου...

— Τὸ δικό σου; ρώτησε αὐστηρὰ πάλι ὁ κ. Μύρτον.

— Τὸ δικό μας, διόρθωσε ἀμέσως ἡ μητέρα μου. Εἶναι σκληρό, Ἐδουάρδε, νὰ μὴν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ πῶ κι' ἐγὼ μιὰ λέξη γιὰ τὸ νοικοκυριό μου, ποὺ ὡς τώρα τὸ κυβερνοῦσα μιὰ χαρά...

— Ἐδουάρδε! εἶπε ἐπίσημα ἡ μὲς Μύρτον. Καίρὸς νὰ τελειώσουν ὅλ' αὐτά! Ἀῦριο φεύγω!

— Σιωπὴ! τῆς εἶπε ὁ ἀδελφός της. Ψυχραιμία καὶ σταθερότης.

— Ὄχι, δὲ θέλω νῶ ποῦ αὐτὸ, ψιθύρισε ἡ μητέρα μου, χάνοντας ὀλοένα τὸ θάρρος της. Κανείς δὲ θέλω νὰ φύγει. Ἀλλὰ θέλω νὰ ρωτοῦν καὶ μένα καμμιὰ φορὰ, γιὰ τὰ ζητήματα τοῦ σπιτιοῦ.

— Ἐδουάρδε! ξαναεἶπε ἡ μὲς. Ἀῦριο φεύγω!

— Σῶπα λοιπόν! φώναξε ὁ κ. Μύρτον με φωνὴ σὰν κεραυνό. Κλάρα, εἶπε ὕστερα στὴν μητέρα μου, ἀληθινὰ με κάνεις νὰπορῶ. Ἐγὼ θέλω νὰ διορθώσω τὸ χαρακτήρα σου καὶ νὰ τὸν κάμω ψυχραιμὸ καὶ σταθερό. Φωνάζω καὶ τὴν ἀδελφὴ μου νὰ με βοηθήσῃ, κι' ἔρχεται ἐδῶ καὶ μᾶς κάνει σχεδὸν τὴν ὑπερήτρια καὶ σὺ, γιὰ νὰ τὴν ἀνταμείψῃς γι' αὐτὴ τὴ θυσία της, τὴ μεταχειρίζεσαι ἔτσι;...

— Ὄχι, ὅχι, βιάστηκε νὰ πεῖ ἡ μητέρα, δὲν ἔχω τίποτα μαζί της. Τὴν εὐχαριστῶ πολὺ, τὴν παρακαλῶ θερμὰ νὰ μὴ φύγει, θά μοῦ κάνει μεγάλη λύπη...

Ἦως κατὶ ἤθελε νὰ προσθέσῃ ἡ φτωχὴ μου ἡ μητέρα, μὰ τῆς ἔλειψε πάλι τὸ θάρρος, καὶ τὰ λόγια στάθηκαν στὴ γλώσσα της καὶ τὰ κατάνη.

— Ὅπως κι' ἂν εἶναι, εἶπε στὸ τέλος ὁ κ. Μύρτον, τέτοια λόγια δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀκούγονται μεταξύ μας... Καὶ τὰ παιδιὰ δὲν ἔχουν καμμιὰ θέση ἐδῶ σὲ παρόμοιες στιγμές... Δαυὶδ, πῆγαινε νὰ κοιμηθεῖς!...

Σηκώθηκα, μὰ τὰ δάκρυα μοῦ θάμπωναν τὰ μάτια καὶ μ' ἐμπόδιζαν νὰ βρῶ τὴν πόρτα. Ἀνέβηκα ψάχνοντας ὡς τὴν κάμαρά μου, γιατί δὲν εἶχα τὸ κουράγιο νὰ ζητήσω φῶς ἀπὸ τὴν Πέγκωτου, μήπως με ρωτήσῃ γιατί κλαίω...

Ἀπὸ τότε δὲν εἶδα ποτὲ τὴν μητέρα μου ν' ἀνακατωθεῖ στὰ ζητήματα τοῦ

σπιτιού. Κι' ό,τι έκανε, τόκανε αφού έπερνε τή γνώμη και τήν άδεια τής μίς Μύρτον, πού ήταν πιά ή νοικοκυρά μέσα στο σπίτι μας.

Πολλές φορές έγινε κουθέντα να με βάλουν έσωτερικό σε σχολείο. Τόχαν προτείνει ό κ. και ή δεσποινίς Μύρτον, κι' ή μαμμά — φυσικά — δέν έφερε αντίρρηση. Δέν ήταν όμως αποφασισμένο ακόμα και στο μεταξύ έκανα τα μαθήματά μου στο σπίτι.

Α, ποτέ δέ θα ξεχάσω αυτά τα μαθήματα! Κατά τύπους, με επέδλεπε ή μητέρα. Πραγματικά όμως, δάσκαλοί μου ήταν ό κ. Μύρτον κι' ή αδελφή του. Ήταν πάντα μπροστά, και παρακολουθούσαν τήν παράδοση, και δέν άφιναν ποτέ

Μετά τό πρόγευμα, κατέβαινα κάθε πρωί στο σελόνι με τα βιβλία μου, τήν πλάκα μου και τό τετράδιό μου. Ή μητέρα μου με περιμένει στο μικρό της γραφείο, αλλά δέ φαίνεται να με προσέχει τόσο, όσο ό κ. Μύρτον, πού προσποιείται τάχα ότι διαβάζει τήν εφημερίδα του, βυθισμένος στην πολυθρόνα του, και ή μίς Μύρτον, πού περνά σιδερένιες χάντρες σε μιιά κλωστή. Ή παρουσία αυτών των δυο έχει τέτοια επίδραση άπάνω μου, ώστε μονομιάς ξεχνώ όλα όσα είχα κατορθώσει ναποστηθίσω με τόσο κόπο.

Δίνω τό βιβλίο στη μητέρα μου κι' αρχίζω να λέω τό μάθημα, τρέμοντας μὴν ξεχάσω τίποτα. Ξεχνώ μιιά λέξη. Ό κ. Μύρτον σηκώνει τα μάτια από

μείο, κομπιάζω, σταματώ. Τότε γίνεται κάτι τρομερό. Ή μητέρα, θαρρώντας πώς δέν τή βλέπει κανείς, μου σφυράει τή λέξη πού είχα ξεχάσει. Στη στιγμή, ή μίς Μύρτον, πού τα μάτια της παραμόνευαν άγρυπνα, φωνάζει: — Κλάρα!

Ή μητέρα μου τινάζεται, κοκκινίζει σαν παιδάκι και πολεμά να χαμογελάσει. Ό κ. Μύρτον σηκώνεται, άρπάζει τό βιβλίο, μου τό πετά κατακέφαλα, μου δίνει ένα μπάτσο, και με βγάζει σπρωχτά απ' τό δωμάτιο.

Όταν τελειώσουν τ' άλλα μαθήματα, αρχίζει ή αριθμητική.

— Πηγαίνω σ' έναν τυρέμπορο κι' αγοράζω πέντε χιλιάδες όκτακόσια ενενηντα έπτά κεφάλια τυρί πρὸς έξη πέννες τό κεφάλι — πόσα θα δώσω;

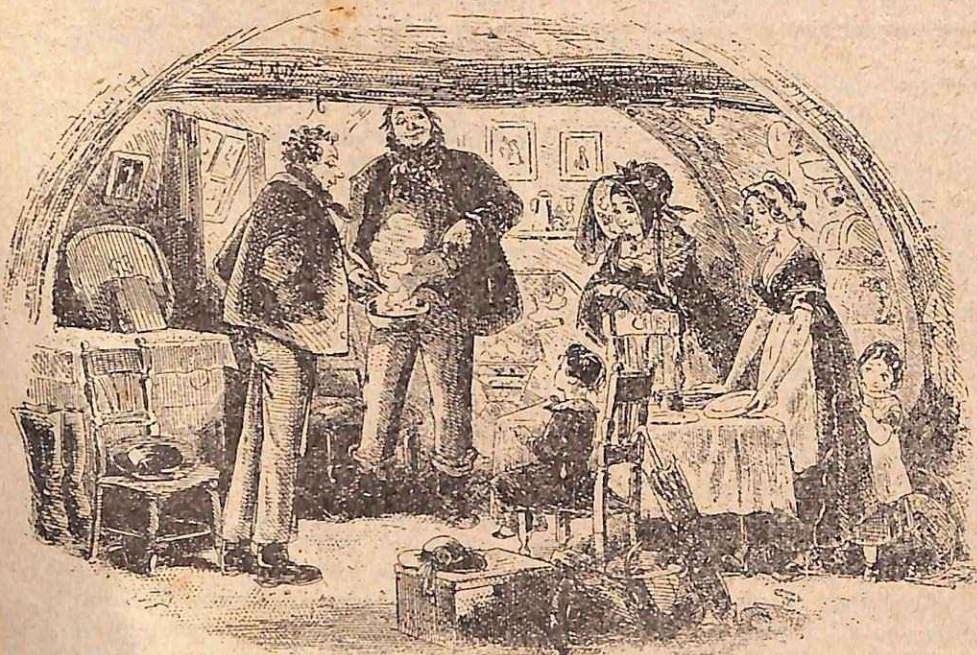
Τό πρόβλημα αυτό τόχει καταστρώσει ό κ. Μύρτον πρὸς χρήση μου και μου τό πασάχει κάθε φορά. Έγώ σκέπτομαι, σκέπτομαι, με δέ βγάζω κανένα συμπέρασμα, μ' έλο πού γεμίζω τήν πλάκα μου με αριθμούς. Τότε με τιμωρούν, μ' αφήνουν νηστεία, μου δίνουν ένα κομμάτι ξερό ψωμί (να τό φάω φαίνεται μαζί με τίς πέντε χιλιάδες όκτακόσια τόσα τυριά) και περνά όλη τήν ήμέρα τιμωρημένος.

Όσο για να παίξω με άλλα παιδιά — αυτή τή χαρά τή δοκίμαζα πολύ σπάνια, γιατί ή αυστηρή δεσποινίς Μύρτον θεωρούσε όλα τα παιδιά επιδολαβή και ακοποιά στοιχεία.

Τό αποτέλεσμα αυτής τής άγωγής, πού βάστηξε περίπου έξη μήνες, ήταν να με κάνη γκρινιάρη, μελαγχολικό και στριμμένο. Σ' αυτό συντελούσε πιδ πολύ τό ότι με απομάκρυναν όσο μπορούσαν περισσότερο από τή μητέρα μου. Ένα πράγμα μόνο με συγκρατούσε από τήν τέλεια εξαγρίωση: Ό πατέρας μου είχε άφίσει μιιά μικρή βιβλιοθήκη, πλάι στο δωμάτιό μου, πού κανείς δέν τήν είχε προσέξει ούτε πειράξει. Έκεί έπερνα και διάβαζα βιβλία με φανταστικές ιστορίες και παραμύθια, κι' αυτό κρατούσε άγρυπνη τή φαντασία μου και με παρηγορούσε. Ήταν άπερίγραπτη ή παρηγοριά πού έβρισκα διαβάζοντας τίς μεγάλες αυτές ιστορίες και παρομοιάζοντας τόν έαυτό μου με τα ήρωϊκά πρόσωπα πού συναντούσα σ' αυτές. Ή παιδική μου φαντασία εταύτιζε όλους τούς καλούς ήρωες των βιβλίων με τή μητέρα μου και τόν έαυτό μου, και όλους τούς κακούς με τόν κ. και τή δ. Μύρτον. Κι' αυτό με διασκεδάζε και με παρηγορούσε.

Αυστηροί σε όλα τους, οι Μύρτον ήταν αυστηροί και στη θρησκεία τους. Ή Κυριακή ήταν και πριν μιιά φοβερή μέρα για μένα, γιατί ή μητέρα μ' έπερνε με τήν Πέγκουτ στην εκκλησία, κι' εκεί έπρεπε να μη σκαλεύω, να μὴν κοιτάζω παρά τόν παπά, και να μὴ μιλω καθόλου.

(Ακολουθεί)

«Χαίρουμαι πολύ πού σας βλέπω, μου είπε ό Δανιήλ Πέγκουτ.» (Σελ. 17 στ. α'.)

ευχαρία χωρίς να δώσουν στη μητέρα μου μαθήματα «ψυχραιμίας και σταθερότητας», τόσο, πού είχαν, με τήν αλήθεια, καταντήσει οι αληθινές πληγές του σπιτιού μας αυτές οι δυο άρετές: ψυχραιμία και σταθερότης!

Έδειχνα πολλή φιλομáθεια, και διάβαζα με μεγάλη ευχαρίστηση, τόν καιρό πού ζούσαμε μόνοι, ή μαμμά μου κι' εγώ. Ουμώμαι πόσο εύκολα κι' ευχάριστα είχα μάθει να σχεδιάζω τό Ο και τό Α, καθισμένος πάνω στα γόνατά της.

Αυτά όμως τα έπίσημα μαθήματα, πού μου δίδαν τώρα, είχαν σκοτώσει μέσα μου κάθε άγάπη πρὸς τή μάθηση και τα βιβλία, και είχαν φαρμακώσει άπίστευτα τήν παιδική μου ζωή. Ήταν πολλά, δύσκολα, βαστούσαν ώρες όλόκληρες, και από τα περισσότερα απ' αυτά δέν ένοιωθα ούτε γού. Μου φαίνεται μάλιστα ότι στα τελευταία άρχισε κι' ή καίμένη ή μητέρα μου να μὴν τα καταλαβαίνει.

τήν εφημερίδα του. Έγώ κοκκινίζω, λέω κάτι άκόμη και σταματώ. Φαντάζομαι πώς ή μητέρα μου θα μούδειχνε τό βιβλίο, αν τολμούσε. Αλλά δέν τολμά και μου λέει τρυφερά:

— Δάβυ, Δάβυ, πρόσεχε!

— Κλάρα, πετάγεται ό κ. Μύρτον, έχε λίγη σταθερότητα! Τι θα πεί «Δάβυ, Δάβυ!» Αυτά είναι παιδικά πράγματα. Ή τό ξέρει τό μάθημά του ή δέν τό ξέρει.

— Δέν τό ξέρει! συμπληρώνει από τήν άλλη μεριά ή μίς Μύρτον.

— Έτσι θαρρώ κι' εγώ, λέει ή μητέρα. — Δόστε του τό βιβλίο να τό έπαναλάβει, λέει ή μίς Μύρτον.

— Ναί, ναί, έτσι πρέπει, απαντά ή μητέρα. Έλα, Δάβυ, ξαναδιάδασέ το και μὴν είσαι τόσο άμελής.

Τό ξαναπαίνω από τήν αρχή, με και πάλι δέν κατορθώνω να τό μάθω καλότερα. Τό λέω, φθάνω στο μαιραιό ση-

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό JULES CHANCEL

— Συνέχεια από τό προηγούμενο —

Έτσι ή οικογένεια του μπάρμπα Ρεμύ ένοιωθε κι' εκείνη τήν τρικυμία πού κρατούσε όλόκληρη τή Γαλλία άναστατωμένη. Ό Νικόλας βέβαια, άφιερωμένος στη δουλειά του, πού τόν κρατούσε όλη τήν ήμέρα κλεισμένο μέσα στο μαγαζί, δέν σκατιζόταν σχεδόν διόλου για τα πολιτικά γεγονότα. Με ή Νανέττα, πού ή ζωή της περνούσε τίς περισσότερες ώρες στους δρόμους και στα διάφορα κέντρα, παρακολουθούσε με έξαιρετικό ενδιαφέρον τήν πολιτική κατάσταση, κι' όλη ώρα ό νους της ήταν στη βασιλίσσα, τήν τόσο καλή κι' ωραία, πού είχε φανεί τόσο ευγενικά μαζί της, και στο μικρό Δελφίνο. Χωρίς να ξέρη κι' αυτή ή ίδια τό γιατί, αισθανόταν για τό μικρό βασικόπουλο μιιά λατρεία και μιιά άφοσίωση υπερβολική, όπως άλλωστε υπερβολικές ήταν κι' όλες οι θεωρίες και τα αισθήματα πού είχαν αναπτυχθεί κατά τήν εξημμένη εκείνη έποχή, τήν τόσο γόνιμη σε πράξεις άφθάρτου ήρωϊσμού καθώς κι' άνήκουστης άπανθρωπίας.

Ύστερα από τόν τραγικό θάνατο του Λουδοβίκου ΙΣ', ή Νανέττα ζούσε σε μιιά διαρκή άγωνία: φοβόταν μήπως ή ίδια τύχη περίμενε και τ' άλλα μέλη τής βασιλικής οικογένειας.

Πήγαινε παντού όπου νόμιζε πώς θα ήταν δυνατό να μάθω νέα για τούς φυλακισμένους του Τέμπλου. Τριγύριζε γύ-

ρω από τόν περίβολο τής φυλακής και ρωτούσε όσους νόμιζε πώς μπορούσε να είναι καλά πληροφορημένοι:

— Θά σκοτώσουν και τή βασίλισσα, και τό μικρό Δελφίνο;

Ένα βράδυ, γυρίζοντας άργά στο σπίτι τους, βρήκε έναν ξένο σε μεγάλη συζήτηση με τόν αδελφό της. — (Σελ. 43, στ. α'.)

— Γιατί, καθώς βλέπετε, είπε ό γέρος με καμάρι, δέν μπορεί κανείς να βγή έτσι εύκολα από τό Τέμπλο, όταν έχει να φυλάξω ένα μικρό Καπέτο! Για κοιτάξτε με έμένα. Είναι ή πρώτη φορά πού βγαίνω έξω από τήν ήμέρα πού ό τύραννος έδωσε λόγο για τα κακουργήματά του. Ναί, με εκείνη τήν ήμέρα κανένας δέν κόταγε να με κρατήσει μέσα στη φυλακή. Να μη δώ να κόβουν τόν Καπέτο! Αυτό δά έλεπε! Θέλοντας και μη θέλοντας, μου τήν έδωσαν τήν άδεια!

Κι' ύστερα, κοιτάζοντας τή Νανέττα, πού σκόταζε μπροστά του άναυδη, με τό καλάθι της κρεμασμένο άκόμη απ' τό λαιμό, τή ρώτησε σ' εύθυμο τόνο: — Έ, μικρούλα, πώς πάνε οι δουλειές; Βγάζεις και συ παραδόσια, όπως ό αδελφός σου; Και καθώς τό κοριτσάκι έξακλόουθουσε να μη μιλά, πρόσθεσε γελώντας με χαιρεκακία: — Έ, έ, όλα τα λουλούδια στη Γαλλία θα γίνουν με τόν καιρό παπαρούνες!

Αύριο είναι κι' ή σειρά τής Αυστριακής(*) να άνεβή στην καρμανιόλα.

— Α, έκανε ή Νανέττα, χλωμαίζοντας άπότομα στο άκουσμα αυτής τής έδησης, πού από καιρό τή φοβόταν. — Όστε λοιπόν αύριο;

— Ναί, αύριο επιτέλους!

Κι' ό Τζόν, καμαρώνοντας πού θα μπορούσε να επιδείξη τή σπουδαιότητα του αξιώματός του, άρχισε να να-

«Τραβώντας πρὸς τό μέρος του τή Νανέττα πού άντιστεκόταν...» (Σελ. 43, στ. γ'.)

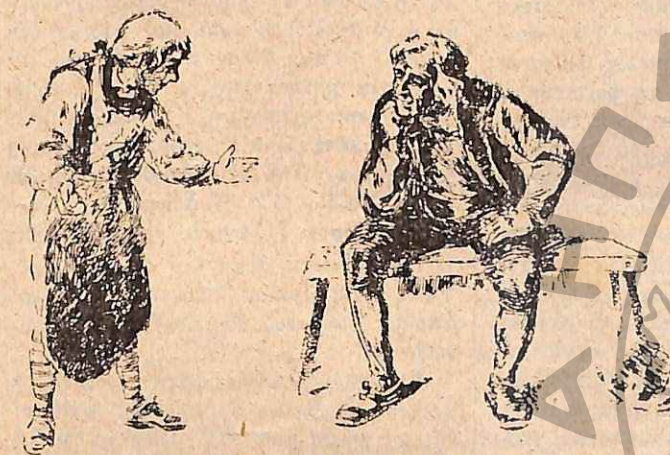
πτύσση στα παιδιά πόσο σοβαρή κι' υπεύθυνη ήταν ή δουλειά πού είχε αναλάβει.

Καταλαβαίνετε, μικρά μου, είπε τραβώντας πρὸς τό μέρος του τή Νανέττα πού άντιστεκόταν, είναι μεγάλη ευθύνη να έχω να φυλάξω κανείς όλους εκείνους τούς τύραννους και τή λυκοφάμελιά τους. Σέρουμε πώς ένα πλήθος άπό κείνους, τούς άριστοκράτες, βρίσκονται μέσα στο Παρίσι, ντυμένοι με φτωχικά φορέματα, σαν άνθρωποι του λαού, και δοκιμάζουν με κάθε τρόπο να έλευθερώσουν τούς Καπέτους και να τούς βγάλουνε κρυφά απ' τή φυλακή τους. Ήταν λοιπόν καιρός να ξεφορτωθούμε τήν Αυστριακή! Γλυτώνουμε απ' τήν έννοια της κι' από τό φόβο μὴν τό σκάσει.

Με μιιά φωνή πού έτρεμε και πού μάταια προσπαθούσε να τήν κάνη αδιάφορη, ή Νανέττα ρώτησε τόν έπισκέπτη τούς για τό Δελφίνο.

Πώς τα περνούσε; Ήταν δυστυχισμένος; πώς τόν μεταχειρίζεταν ό Σιμόν; — Έ, διάβολε, έκανε ό Τζόν γελώντας, δέν μπορώ βέβαια να σου πω πώς ό μικρός Καπέτος δέν θα προτιμούσε καλύτερα να βρίσκεται μαζί με τούς Αυστριακούς ή με τούς φίλους του τούς

(*) Σ.τ.Μ. «Αυστριακή» ονόμαζαν οι Γάλλοι επαναστάτες τήν βασίλισσα Μαρία-Αντουανέττα, πού ήταν κόρη τής αυτοκρατορίας τής Αυστρίας Μαρίας-Θηρεσίας.

«Βρήκε στο σπίτι τους έναν ξένο, σε μεγάλη συζήτηση με τόν αδελφό της...» (Σελ. 43, στ. α'.)

Βρετόνους. "Ο πολίτης Σιμόν έχει βαρύ χέρι καμμά φορά, μ' αυτό θά τὸ κἀνὴ νὰ γίνῃ ἄνθρωπος τὸ λυκόπουλό μας. "Ο παλιός σου ἀφεντικός, Νικόλα, θά τοῦ λιμάρῃ γιὰ καλὰ τὰ δόντια του.

Τώρα πού εἶχε πάρει φόρα, ὁ πολίτης Τζὼν δὲν μπορούσε πιά νὰ σταματήσει, καὶ πέρνοντας μεγαλύτερο θάρρος ἀπ' τὸ ἐνδιαφέρον πὺδ ἐβλεπε ζωγραφισμένο στὸ πρόσωπο τῆς Νανέττας, ἄρχισε νὰ ἐξιστορῇ τὴν ἀξιολάτρευτὴ ζωὴ πὺδ περνοῦσαν οἱ φυλακισμένοι, ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ βασιλιά, τοὺς σύντομους περιπάτους τοῦ ἄρρωστου παιδιοῦ στὴν ταράτσα τοῦ Τέμπλου, τὸν βέρβαρο κι' ἀπάνθρωπο τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τὸ πῆραν ἀπ' τὴ μύνη του, καὶ τὰ τραγούδια πὺδ τὸ ἐβάζαν νὰ μὴ χιάνῃ.

— Νά, κοιτάξτε, εἶπε στὸ τέλος βγάζοντας ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σκακκινοῦ του ἓνα χαρτί διπλωμένο στὰ τέσσερα. Νὰ ἡ τελευταία ζωγραφιὰ τοῦ μικροῦ Καπέτου. Τὴν ἐφτίσας ἡ ἴδια ἡ ἀδελφὴ τοῦ λυκόπουλου, μὰ ἐγὼ τὴν εἶδα καὶ τῆς τὴν πῆρα στὴ στιγμή, γιατί δὲν ἀφίνομε πιά τοὺς φυλακισμένους νὰ ἔχουν χαρτί ἐπάνω τους. Τὸ μεταχειρίζονται γιὰ νὰ συνεννοοῦνται μὲ τοὺς φίλους τους.

"Ἡ Νανέττα ἄρπαξε μὲ βία τὸ χαρτί πὺδ τῆς ἔδειχνε ὁ Τζὼν καὶ κοίταξε μὲ λαχτάρα τὸ θλιμμένο καὶ ἀδυνατισμένο προσωπάκι, τὸ κουρεμμένο κεφάλι καὶ τὰ μελαγχολικὰ γαλανὰ μάτια τοῦ Δελφίνου, πὺδ μὲ μεγάλη τέχνη εἶχε ἀπεικονίσει ἡ ἀδελφὴ του στὸ χονδρὸ ἐκείνο χαρτί. Ἐντωμεταξὺ ὁ Τζὼν εἶχε ἀνεθεῖ μὲ τὸν Νικόλα στὰ δωμάτια τοῦ Σιμόν, γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὰ πράγματα πὺδ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἔτοιμα γιὰ τὴν ἐπίσκεψή τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Λουδοβίκου ΙΖ'.

(Ἀκολουθεῖ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ)

ΑΘΗΝΑ· ΓΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΚΑΡΤΕΣ ΚΑΙ... ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ἀγαπητοί μου,

Αν ἤμουν Διαπλασόπουλο, θά δημοσίευα τώρα τὰ Χριστούγεννα μιὰ Μικρὴ Ἀγγελία πὺδ θάλεγε: «Ἀνταλλάσσω Χριστουγεννιάτικες κάρτες καὶ... χριστουγεννιάτικα διηγήματα». Γιατὶ δὲν ξέρετε πὺς μάρεσαν καὶ τὰ δυό! Μπορῶ νὰ πῶ πὺς μ' αὐτὰ γιορτάζω τὰ Χριστούγεννά μου: Μὲ τίς κάρτες πὺδ μοῦ στέλνουν—κι' ἔχω, εὐτυχῶς, στὰ τέσσερα μέρη τοῦ κόσμου καλοὺς φίλους, πὺδ μὲ θυμῶνται τίς γιορτὲς—καὶ μὲ τὰ διηγήματα πὺδ διαβάζω στίς ἐφημερίδες καὶ στὰ περιοδικά...

Τὴν ἄλλή φορά σας μίλησα γιὰ τὴ βιομηχανία τῆς Βιτρίνας. Ἀλλὰ κι' ἡ βιομηχανία τῆς Κάρτας δὲν πάει παρακάτω. Τὰ τελευταία χρόνια, ἔκαμε κι' αὐτὴ τίς μεγαλύτερες προόδους. Βγαί-

νουν τώρα κάρτες γιὰ κάθε περίσταση, γιὰ κάθε σκοπὸ, γιὰ κάθε ἄνθρωπο, γιὰ κάθε γούστο. Κι' οἱ χριστουγεννιάτικες εἶναι οἱ πὺδ πλούσιες κι' οἱ πὺδ ὠραίες. Φυσικά, τὰ Χριστούγεννα εἶναι ἡ πὺδ μεγαλύτερη γιορτὴ τοῦ χρόνου, καὶ μάλιστα στὴ Δύση. Ἀλλ' ἀπὸ τὴ Δύση μᾶς ἐρχονται κι' οἱ θαυμάσιες αὐτὲς χριστουγεννιάτικες κάρτες, πὺδ τίς βλέπουμε στὴ βιτρίνα τοῦ χαρτοπωλείου καὶ δὲν ξέρουμε ποῖα νὰ διαλέξουμε... Οἱ Εὐρωπαῖοι βάζουν σ' αὐτὲς ὅλη τους τὴν τέχνη, ὅλη τους τὴν ἐφευρετικότητά. Οἱ συνθέσεις τους ἔχουν πάντα σχέση μὲ τὴ μεγάλη γιορτὴ. Στίς περισσότερες βλέπουμε τὴ Φάτνη, τὴν Παναγία μὲ τὸ Χριστοῦ, τοὺς βοσκόους, τοὺς ἀγγέλους, τοὺς μάγους, τὰ βωδάνια, τὰ ρυάκια. Σ' ἄλλες, εἶναι μιὰ ἐκκληρούλα φωταγωγημένη τὴ νύχτα σ' ἓνα ἐξοχικὸ τοπίο χιονοσκέπαστο. Σ' ἄλλες, τὸ χριστουγεννιάτικο Δέντρο μὲ τὰ κεράκια του καὶ μὲ τὰ δῶρα του. Καὶ σ' ἄλλες, τὸ σύμβολο μόνο τῆς γιορτῆς, ἀπὸ τὰ ποιητικώτερα ὡς τὰ πεζότερα: τὸ ἄστρο, ἡ καμπάνη, τὸ λουλούδι—τὸ γὰρ ἐκεῖνο πὺδ οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν κάνουν Χριστούγεννα, ἀν δὲν τὸ κρεμίσουν στὴ γιορτινὴ σάλα—ἡ πουδδῖγκα, ἡ χήνα, τὸ χριστόφωνο... Κι' εἶναι ἀκόμα κάρτες διπλῆς καὶ τριδιπλῆς, πὺδ ἀνοικοκλείνουν σὺν πορτοφόλι ἢ βιβλιαράκι, κι' ἔχουν μέσα ἄλλες ζωγραφιές, κι' ἓνα χωριστὸ φύλλο μὲ τὴν εὐχή, σὲ στίχους συνήθως χρυσοτυπωμένους...

"Ἀλλή φορά, ἀν κι' οἱ χριστουγεννιάτικες κάρτες εἶχαν τὰ ἴδια, δὲν ἦταν τόσο ὠραίες, γιατί ἔλειπαν τὰ μέσα τῆς ἀναπραγωγῆς, τῆς ἐκτύπωσης. Σήμερα ὅμως τὰ μέσα αὐτὰ εἶναι πολλὰ καὶ πρόχειρα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν καλὰ λθογραφία, χρησιμοποιοῦν καὶ τὴ φωτοτυπία, καὶ τὴ φωτοτυπιογραφία, καὶ τὴν τριχρωμία. Ἔτσι τὸ σχέδιο τοῦ ζωγράφου ἀποτυπώνεται πιστότατα, χωρὶς νὰ χαλοῦν οἱ γραμμὲς ἀπὸ ἀδέξια ἀντιγραφή καὶ χωρὶς νὰ παραλλάξουν τὰ χρώματά. Ἀκόμα καὶ μεγάλα ἔργα τέχνης, κλασσικά, ἀπὸ Μουσεῖα—Γεννήσεις, Παναγίες, Προσκυνήσεις Μάγων κτλ—τὰ βλέπεις τυπωμένα σὲ κάρτες, μικρὰ ἄλλ' ἀπαράλλαχτα. Ἀλλή φορά, οἱ χριστουγεννιάτικες κάρτες ἦταν φτωχὲς καὶ βαναυσες. Σήμερα εἶναι πλούσιες καὶ καλλιτεχνικές. Ὅπως ὅλα στὸν καιρὸ μας, προόδευε, τελειοποιήθηκε κι' αὐτὸ τὸ εἶδος. Καὶ—τὸ ξαναλέω—μιὰ ἀπ' τίς χριστουγεννιάτικες χαρὲς μου εἶναι τὰ στιλβὰ, τὰ ζωγραφισμένα, τὰ πολυχρωμα, τὰ ὁριόλουμα αὐτὰ καρτονάκια, πὺδ λαβαίνω κάθε χρόνο, αὐτὲς τίς ἡμέρες, ἀπὸ παντοῦ...

"Ἡ ἄλλη μου χαρὰ εἶναι τὰ διηγήματα. Πὺς μάρεσει νὰ διαβάζω τίς συγκινητικές αὐτὲς ἱστορίες, πὺδ ὅλες γίνονται κάποια, μακρινὰ συνήθως, χιονισμέ-

να Χριστούγεννα!.. Μπορῶ ὅμως νὰ πῶ, πὺς κι' ἡ «βιομηχανία» αὐτὴ τῶν χριστουγεννιάτικων διηγημάτων τελειοποιήθηκε στὸν καιρὸ μας; Ἀμφιβάλλω... Τὸν καλὸ καιρὸ, μοῦ φαίνεται, τὰ γιορτινὰ αὐτὰ διηγήματα ἦταν ὠραιότερα. Ἀπλούστατα, γιατί τὰ γραφῶν συγγραφείς μὲ μεγάλη ἰδιοφυΐα ἀλλὰ καὶ μὲ βαθύτερη πίστη ἀπὸ τοὺς σημερινούς. Παραδείγματος χάριν, ὁ Δίκηνς. Ναί, ὁ μεγάλος συγγραφέας τοῦ «Δαυὶδ Κόπερφελδ», πὺδ τὸν ἀπολαμβάνετε φέτος, ἔχει γράψῃ καὶ τὰ ὠραιότερα χριστουγεννιάτικα διηγήματα τοῦ κόσμου! Καὶ πολλά, πάρα πολλά. Κάθε χρόνο ἔγραφε ἀπὸ ἓνα ἢ ἀπὸ δυό, καὶ σιγὰ σιγὰ σχηματίσθηκαν ὁλόκεροι τόμοι, πὺδ μὲ νὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον διαβάζονται καὶ σήμερα, καὶ θὰ διαβάζονται πάντα. Ἐνας τόμος μὲ χριστουγεννιάτικα διηγήματα τοῦ Δίκηνς, μεταφρασμένα ἀπὸ μιὰ καλὰ Διαπλάσοπούλα, ἔχει ἐκδοθεῖ κι' ἐδῶ πρὸ ἐτῶν. Τὸν ἔχω καὶ τὸν ξαναδιαβάζω...

"Ἀπὸ τοὺς δικούς μας πάλι διηγηματογράφους, ὁ μεγάλος Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης ἔχει γράψῃ πολλὰ χριστουγεννιάτικα. Σὺν τὸν Δίκηνς, ἔγραφε κι' αὐτὸς ἀπὸ ἓνα δυό τὸ χρόνο, πὺδ καὶ σήμερα, τυπωμένα στ' Ἀπαντά του, διαβάζονται καὶ συγκινοῦν. Ἐπίσης κι' ὁ ἄλλος σκιεθὴς διηγηματογράφος, ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης... Ἐ, τέτοιοι γιορτινοί, νὰ ποῦμε, συγγραφεῖς δὲν ὑπάρχουν πιά στὴν Ἑλλάδα. Κι' ἴσως οὔτε στὸν ἄλλον κόσμον. Τὸ τάλαντο, ἡ ἰδιοφυΐα, μπορεῖ νὰ μὴν ἐλειφῇ, ἔλειψε ὅμως ἡ μεγάλη πίστη. Οἱ σημερινοὶ δὲν αἰσθάνονται τόσο τὰ Χριστούγεννα, ὅπως οἱ παλιοὶ ἐκείνοι, καὶ φυσικὰ δὲν ἐμπνέονται ὅπως ἕνας Δίκηνς κι' ἓνας Παπαδιαμάντης... Μ' ὅλ' αὐτὰ, καὶ σήμερα γράφονται, —κι' ἐδῶ κι' ἄλλοι—ἀρκετὰ ὠραία χριστουγεννιάτικα διηγήματα. Ἀπὸ τὰ δυό πὺδ δημοσιεύει στὸ φυλλάδιο τοῦτο ἡ Διάπλασις, τὸ ἓνα εἶναι μάλιστα ἑλληνικὸ, γραμμένο ἀπὸ τὴν κ. Ἰουλίαν Μακρή. Καὶ πράγματι, ὡς εἶναι ὠραιότερο ἀπὸ τὸ ξένο, πὺδ δημοσιεύεται συγχρόνως.

Χριστουγεννιάτικες κάρτες λοιπὸν καὶ χριστουγεννιάτικα διηγήματα. Αὐτὲς εἶναι οἱ χαρὲς μου στὴ μεγάλη γιορτὴ. Μὰ κι' οἱ δικές σας, υποθέτω...

Καὶ τοῦ χρόνου!

Σὰς ἀσπάσομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΑΤΙΚΟ

Θάρρη τ' ὠχρὸ Φθινόπωρο καὶ πὺς τὸ περιμένω
Νὰ στρώσῃ μὲ ξερόφυλλα
στράτες καὶ μονοπάτια.
Τ' ἄγερὶ του μὲ τὰ στερνὰ
λουλούδια μυρωμένο,
Στεγνώνει τ' ἄγρια δάκρυα
ἀπ' τὰ θολὰ μου μάτια.
Θάρρη τ' ὠχρὸ Φθινόπωρο
καὶ πὺς τὸ περιμένω.

"Ἡ ἀνοιξὴ μὲ τ' ἄνθια τῆς
κοίτησε τόσο λίγο,
Ὅσο τὸ γέλιο τῆς χαρᾶς
στῆς νιότης μου τὰ χεῖλη
Κι' ἐπόθησα γιὰ μιὰ στιγμή
μ' αὐτὴν κι' ἐγὼ νὰ φύγω
Σὺν σβύσανε τὰ ρόδινα
χαμόγελα τ' Ἀπριλίου.
Ἡ ἀνοιξὴ μὲ τ' ἄνθια τῆς
κοίτησε τόσο λίγο!

"Ἡ τρέλλα τοῦ καλοκαιριοῦ
μοῦ κλέβει τὴ γαλήνη
Μέσ' στίς ξανθὲς του ὁμορφιές,
στὸ γαλανὸ περσινὸ,
Διπλοὶ καίτοι μοῦ σπάραν
ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει
Μέσ' στὴν καρδιά μ' ἀπ' τὴν τρανή.
τὴν πρῶτὴ ἀνεμώαλη.
Ἡ τρέλλα τοῦ καλοκαιριοῦ
μοῦ κλέβει τὴ γαλήνη.

Καὶ μόνο σύ, Φθινόπωρο,
μὲ τὰ χλωμὰ σου ἀστέρια
Μέσ' στὴν καρδιά τῆς θύμης
τὰ βράδια τὰ ἀπαλὰ,
Φέρνεις ξανά σὺν τὰ πουλιὰ
σὺν κάποια περιστερία
Πὺδ ἀπὸ τὰ ξένα γύρισαν
στὴν πρῶτὴ τους φωλιά,
Μονάχα σὺ, Φθινόπωρο,
μὲ τὰ χλωμὰ σ' ἀστέρια.

Σένα σὲ νοιώθω πὺδ βαθιά,
φθινόπωρο θλιμμένο,
Ὅταν στοῦ κῆπου τὰ γυμνά
πλυνεῖται μονοπάτια
Καὶ τὸ ὕψος τὸ βλέμμα μου
στελνῶν ποινεμένο
Στοῦ βουρκομένου σ' οὐρανοῦ
νοσταλγικὰ τὰ πλάτια
Σένα σὲ νοιώθω πὺδ βαθιὰ,
φθινόπωρο θλιμμένο.

Ποὺς ἔλεγε, νέα καρδιά,
γιὰ νάρθη τέτοια ὦρα;
Ν' ἀποζητᾷς Φθινόπωρο
σὲ ἀνοίξῃ δροσερῇ,
Νὰ μοιᾶξῃ τρανεφυλλιά
πὺδ τῆς τινάζει μπόρα
Τοὺς ροδανθοὺς—τὰ ὄνειρα—
καὶ δρόνους ξερῇ...
Ποὺς ἔλεγε, νέα καρδιά,
γιὰ νάρθη τέτοια ὦρα!

"Ὅταν τὰ βράδια βροσκοῦμαι
στὴ λίμνη μοναχούλα,
θορῶντας τὴ χλωμόγελη
μέσ' σὰ νερὰ Σελήνη
Νὰ καθρεφτίζεται, ἡ μικρὴ
θλιμμένη μου ψυχούλα
Σὲ νοσταλγεῖ, Φθινόπωρο,
μὲ τὴ γλυκεῖα γαλήνη,
Ὅταν τὰ βράδια βροσκοῦμαι
στὴ λίμνη μοναχούλα.

Τὶ ὁμορφα τὰ δειλινὰ
στὸ ἔρημο ἀερογιάλι!
Θαρρεῖς πὺς ὅλη τὴ ζωὴ
πὺδ θὲ νὰ χάσῃ ἡ φύσις,
Ἵστερ' ἀπὸ ματοβροχὴ
καὶ ὑπερχόσμια πάλι,
Λίγες στιγμὲς καθορῶσε
ἀκόμη νὰ κρατήσῃ.
Τὶ ὁμορφα τὰ δειλινὰ
στὸ ἔρημο ἀερογιάλι!

Θάρρη τ' ὠχρὸ Φθινόπωρο
καὶ πὺς τὸ περιμένω!
Γαλήνη μοναχὰ γλυκεῖα
γαλήνη νὰ μοῦ φέρῃ.
Φθινόπωρο γλυκὸ μου σύ,
χλωμὸ κι' ἀγαπημένο,
Πότε θὰ πνεύσῃ τ' ἀπαλὸ
δακρύβροχτό σου ἄγερὶ...
ὦ! μὴν ἄργεῖς, Φθινόπωρο,
τὸ δόλιο σὲ προσμένω.

Κυρὰ τῆς Θάλασσας

Τ' ΑΛΩΝΙΑ

Χαί χαί ἔλασσε!.. ἀντι-
χοῖσε ἡ φωνὴ τοῦ ἀλωνασιτῆ στὴν
σιγαλίαν τοῦ μεσημεριοῦ. Ἀμέ-
σως μὲ γαργάλισε ὁ πόθος νὰ
κάστω στὴ σάνιδα ν' ἀλωνίσω.
Τὸ βάζω, πὺδ λές, στὰ πόδια
καὶ φθάνω στ' ἄλωνι. Ἐνας
γέρος ἀλωνίτης.

Γεῖα στὰ χέρια σου, παπ-
ποῦ! Λέω τὸ ἀλωνασιτῆ.
— Εὐχαριστῶ, κοκόνα, μ' βλέ-
πεις τα καὶ σὺ τὰ ἔρμα τρέμνε,
μὰ τὰ κά'νεις, αὐτὰ ἔχ' ἡ ζῆς;
μας, οἱ νιοὶ πᾶν τὸν κίρτισμα
τοῦ καπνιστοῦ, κι' ἔμένα τὸν ἐβδο-
μηταφλεβάρη μὲ βάνουν ν' ἄ-
λωνίζω.

— Θὰ κουράστηκες, παπποῦ,
γιὰ νὰ μοῦ κοπανᾷς δλ' αὐτὸ,
δὸς μου δῶ τὰ χαλινάρια καὶ
ἐπαλῶσόν λίγο.

— Ναί, καλὸν, μὰ θὰ κάψῃ
ὁ ἥλιος νὲ μανίνα ἔχεις νὲ
τσουράκια φορεῖς νὰ σοῦ δώσω
μιὰ μπατανία νὰ κομπωθῇς.

— Τὶ λές, καλὲ παπποῦ, ἀκού-
στησε στὸ ντουνιὰ ἀλωνασιτῆ καὶ
κουκλωμένος; Κάτσε ν' ἀνασά-
γης καὶ δὸς μου ν' ἄλωνισω.

Τάλογα ἀρογικίτητα ἔκαναν ἓνα
γύρο μὲς τ' ἄλωνι. Δὲν μὲ κα-
λοῦρεσε ὁ τεμπέλικος γέρος
τοῦς, ἦθελα νὰ τρέχουν, γι' αὐ-
τὸ τραβῶ τὰ χαλινάρια καὶ κτυ-
πῶ μὲ τὸ καμουσαῖο. Σηκώνον-
ται τὰ ζὰ στὰ πσινα πόδια, πέρ-
νουν ἓνα τρεχί, καὶ μ' ἀφίνουν
ἐπαλῶντας φαριὰ πλάτια στ'
ἄχαρα. Γυρνῶ, κοιτάζω τὸ γέρο
νὰ ροχαλίζει ξαναγυρνῶ στ' ἄ-
λογα καὶ τὰ βλέπω νὰ χαλνῶν
θεμονιὲς καὶ νὰ τρέχουν δαιμο-
νισμένα κατὰ τὸ δημόσιο δρόμο,
Γραγγο-γογγύα ἀκούσταν τὸ
χτύπημα τῆς σάνιδας πάνω στὸ
χαλικοστρώτο δρόμο. Τάχασι, δὲν
ἦξερα τί νὲ κάνω. Σαναγυρνῶ
στὸ γέρο, μὰ βλέπω ὄχι γέρο,
ἀγριομένο θηρὸ ν' ἀγναντεύῃ
περίγυρα μὲ τὰ μάτια σὺν κρε-
μύδια καὶ νὲ φωνάζῃ: — Βρέ,
πᾶν τὰ θεμόνια μου, πᾶν κι' οἱ
πρόκες τῆς σάνιδας μου! Ἄ, στὸ

δαίμονα! — Στερνὰ γυρνᾷ καὶ σὲ
μένα.

— Βρέ σύ, ζημιὰ ἦρτες νὰ μοῦ
κάνης, γιὰ καλὸ;

— Ἐλα, παπποῦ, μὴ θυμῶνεις,
θὰ σοῦ φέρω ἐγὼ πρόκες γιὰ
τὴ σάνιδα σου, καὶ τὸ βραδύ
θάρρω μὲ τίς φιλενάδες μου
νὰ σοῦ σιάξω τίς θεμονιὲς.

— Ἐ! ἀντε λοιπὸν!
Τὸν ἀποχαιρέτησα μὲ γέλιο,
μὰ φεύγοντας ἀκούσα νὰ μου-
μουρίζῃ μέσ' ἀπὸ τὰ σπασμένα
του τὰ δόντια:

— Ἐ! π' ἀνάθεμα τὸ καλὸ
πὺδ θὰ μ' ἔκανες!

Ἀργῶ

ΟΣΑ ΦΕΡΝΕΙ ΤΟ ΝΕΡΟ...

Τώρα τελευταία μοῦ διηγί-
θηκαν μιὰ ἱστορία. Θὰ σᾶς τὴ
διηγῶ μὲ τὴ σειρά μου.

Ἐνας φτωχὸς χωρικός προσ-
παθοῦσε νὰ συντηρήσῃ τὴ φα-
μίλια του πουλώντας τὸ γάλα
πὺδ προμηθεύονταν ἀπὸ δυὸ
τρέις κατσίκες.

Οἱ χρονιὲς δὲν πηγαιναν κα-
λά. Ἡ γυναῖκα του ἦταν ἄρρω-
στη, καθὼς καὶ τὸ μικρότερο
παιδί του, καὶ δὲν μπορούσε νὰ
τὰ βγάλῃ πέρα. Ἦταν ὅμως δι-
καιος ἄνθρωπος καὶ ὑπόμεινε
χωρὶς νὰ γογγύσῃ. Ἐνα πρωτὶ
συναπαντήθηκε μ' ἓνα ἀγνωστο
πὺδ πήγαινε στὴν ἴδια χώρα.

Συζητώντας, τοῦ μίλησε γιὰ
τίς δυσκολίες χρονιῆς, γιὰ τὴ δι-
στυχία πὺδ τὸν μαστίζε.

— Γιατὶ δὲν πέρνεις κι' ἄλλες
κατσίκες;

— Δὲν ἔχω οἰκονομίες, κανέ-
νας δὲν μοῦ τίς ἐμπιστεύεται...

— Θέλεις νὰ μ' ἀκούσης; Νὰ
ρίξεις νερὸ στὸ γάλα σου.

— Νερὸ στὸ γάλα! μὰ δὲν
πηγαίνει, δὲ θὰ πίνεται. Κι' οἱ
δυστυχισμένοι ἄρρωστοι μου, πὺδ
τρέφονται μόνο μὲ γάλα;...

— Δὲ χάνεις τίποτα, γιὰ δο-
κίμασε... Νά, περνᾷμε ἀκρι-
βῶς ἀπὸ τὴν κόνα βούστη.

Ὁ ἄνθρωπος, ὅσο καλὸς καὶ
νάναι, ἔχει στιγμὲς πὺδ ὑποκύ-
πτει στὸν πειρασμό.

Τὸ γάλα πουλήθηκε νερομέ-
νο. Διατάζοντας πῆγε στοὺς πε-
λάτες του ὁ φτωχὸς γαλατάς.
Ἀλλὰ εἶδε μ' ἐκπλήξῃ του νὰ
τὸν εὐχαριστοῦν, πὺδ τοὺς ἔφε-
ρε γάλα στὴν ὦρα του, ταχικὸς
ὅπως πάντα. Κι' ἡ δουλειά, μὰ
κι' ἀρχίνησε, συνεχίστηκε.

Ἐπειτα ἀπὸ καιρὸ συναπα-
νήθηκε μὲ τὸν ἴδιον ἀγνωστο.
— Πὺς πᾶν οἱ δουλειές;
τὸν ρώτησε.

— Ἀνακουφίστηκε λίγο, ἀπάν-
τησε, ἀκόμα ὅμως υποφέρω.

— Μὰ καλὰ, δὲν ἔμαθες τὴ
δουλειά σου; Νερὸ, βάλε κι'
ἄλλο νερὸ μέσα.

— Κι' ἄλλο νερὸ!

— Ναί, ἀκούσε με καὶ μὴ σὲ νοι-
άζει. Κι' ὅταν σοῦ περισσεύουν λε-
φτά, πάρε καὶ λίγα πρόβατα, κάμε
σιγά-σιγά ἓνα κοπάδι δικό σοι.
Κι' ὁ φτωχὸς γαλατάς, πουλών-
τας τὸ νερὸ τῆς ἐξοχῆς του, δὲν
ἄργησε νὰ γίνῃ πλούσιος τσο-
πάνης. Γνωρίστηκε καὶ μὲ τὸν

ἀγνωστο στὸν ὁποῖο χρωστοῦσε
τὴν προδό του καὶ τὸν προσκά-
λεσε νὰ τοῦ βαπτίσῃ τὸ τελευ-
ταῖο παιδί...

— Πὺδ θὰ πᾶμε γιὰ ξεκαλο-
καίριασμα τὰ κοπάδια, κουμπάρε;
Κι' ὁ κουμπάρος, πούταν ἀπα-
ράμιλλος νὰ δίνῃ συμβουλές, τὸν
ἔφερε σ' ἓνα ψηλὸ βοσκοτόπι. Τὰ
πρόβατα, βόσκοντας πλούσια
τροφή, δίνανε ἀφθονο γάλα καὶ
τὸ τυροκομῶ αὐτῆς τῆς χρονιᾶς
ἦταν πλούσιο.

Πέρασε ὅμως καὶ τὸ καλοκαί-
ρι. Ἀρχισαν τὰ πρωτοβροχία.

— Πὺδ θὰ τὰ ξεχειμάσουμε
τὰ πρόβατα, κουμπάρε;

— Ἐλα κοντά μου.

Καὶ τὸν ἔφερε ν' ἀπαγκισθῇ κά-
τω στὸν ἀέρανο κάμπο, δίπλα
σ' ἓνα ὀρειτικὸ ξεροπόταμο.

Συννέφιασε, κατὰκλυσε ὅλος
ὁ κόσμος, τὸ ποταμὶ φούσκω-
σε καὶ σὰ θεριὸ ἀχόρταγο παρ-
συρε καὶ στάνες καὶ πρόβατα.

Κι' ὁ τσοπάνης, γλυτώνοντας
σ' ἓνα ψήλωμα, φτωχὸς πάλι,
ξεγυμνωμένος, καταριόταν τὴν
τύχη του καὶ τραβοῦσε τὰ πλοῦ-
σια μαλλιά του.

— Κουμπάρε μου, τί ἔπαθες;

— Δὲ βλέπεις τὴν καταστροφὴ

μου;

— Οὐφ! καίμνε, στεναχωρί-
σαι γιὰ τόσο μικρὸ πράγμα. Τὸ
νερὸ τὰ ἔφερε, τὸ νερὸ τὰ πῆ-
ρε. Οὔτε εἶχες οὔτε κι' ἔχασες!

Κι' ἔσκασε στὰ γέλια.

Ὁ ἀγνωστος ἐκείνος ἦταν ὁ
ἴδιος ὁ Σατανᾶς!

Παντέρημος

ΒΡΑΔΥΝΗ ΕΙΚΟΝΑ

Εἶναι βράδυ μιᾶς ὁμορφῆς ἀ-
νοιξιάτικης μέρας.

Καθισμένος στὰ πλάγια τοῦ
βουνοῦ, θαυμάζω τὴ μαγευτικὴ
θεὰ τῆς φύσης. Ἀνεπαίσθητα
χάνεται τὸ τελευταῖο γῶς τῆς
μέρας. Σὲ λίγο προβάλλει ὁλο-
στογύνη ἡ σελήνη πίνω ἀπὸ
τὸ γετονικὸ βουναλάκι. Ἡ βα-
σίλισσα τῆς νύχτας ἀναβαίνει ἀ-
γάλα-ἀγάλα στὸν οὐρανὸ πῶς
τῆς ἀνάβουν ἓνα-ἓνα ὅλα τ' ἀ-

χοι, φωτισμένοι, ξεχωρίζουν από τα σκισμένα μέρη που είναι μαύρα. Η ψηλή σιλουέτα του καμπαναριού σχεδιάζεται στον αντίκρουνο δρόμο.

Θάβανε η πιο μεγάλη σιωπή, χωρίς το μακρινό μοιρολόι του μύλου και δίπλα μου τον ψιθύρο των φύλλων των δέντρων, που τα κουνάει ο βοραινός μπάτης. Σ' αυτή της νύκτας τη σιγαλιά πόσο όμορφη μου φαίνεται η φύση. Βλέποντας τις όμορφες της, βυθίζομαι σε μια γλυκερά όνειροπόληση και ψιθυρίζω με τον ποιητή:

«Αφού το πίσω τ' ουρανού, τόσο γλυκά ακτινοβολεί, Πόσο θα είναι όμορφη η άλλη του μεριά».

Σκέπτομαι πώς αυτές οι μικρές φωτιές του σύμπαντος στην πραγματικότητα είναι κόσμοι άπειροι, που κυλάνε μέσα στο άπειρο, οδηγούμενοι από το παντοδύναμο χέρι του Πλάστη. Σάν νάναι και πάνω για να μου θυμίζουν το θείο προσορισμό μου και να φωτίζουν τον πρόσκαιρό μου δρόμο προς την Αιώνιότητα. Φέρνοντας τα μάτια μου στη γη, σκέπτομαι την γρηγοράδα της ζωής που κυλά σαν το νερό του ποταμού. Ναι, οι μέρες μας φεύγουν σαν τα φύλλα των δέντρων που τα ρίχνει ο μπάτης το βράδυ.

(Απ' το Γαλλικό)

Κρεολή

Ο ΠΑΙΔΙΣΤΗΣ

Είναι άποκοιτίτιο απόγευμα. Τον ουρανό σκεπάζουν βαριά σύννεφα κι' ένα αβυσσινό φως αλάνθεται στην πλάση. Ο αγέρας ξέω λυσομανάει και χτυπάει οριζική στα παραθυρόφυλλα, ενώ χοντρές ανάριες σταγόνες πέφτουν...

Καθισμένος στο παράθυρό μου, κοιτάζω αφορημένα... Μερικά παιδάκια, με τις σάκκες τους στα χέρια, τρέχουν βιαστικά στο σχολείο τους, ενώ μερικοί μορτζάκων οι φωνές, ή κανέναν τους εύθυμος σκοπός, φθάνουν ως τα αυτιά μου. Αθέλα το μάτι μου τους παρακολουθεί μέχρι που χάνονται στην καμπή του δρόμου.

Σε λίγο όλα αλλάζουν όψη και όλοι μαζεύονται σ' ένα όριμένο μέρος. Τα πρόσωπά τους και γελάνε, γελάνε ακατάπαυστα. Μία περιέργεια με πιάνει. Γιατί όλοι χαρούμενοι τρέχουν προς το μέρος εκείνο; Ρωτιέμαι. Σ' αυτές τις σκέψεις μου, ένας παλιός σέβροβαλάνι στη γοβαμμένο, ορούχα παρδαλάκι' ένα καπέλλο που έμοιαζε με χονί. Στο χέρι του βαστούσε ένα ταμπακί.

Όσο πλησίαζε, τόσο πιο κομικά φαινόταν. Χτυπούσε δαιμονισμένα το ταμπακί κι' έκανε χίλιες κινήσεις τόσο αστειές, που οι άνθρωποι δεν μπορούσαν παρά να τις πληρώ-

σουν, ρίχνοντάς του μερικές δακρύς. Στόν κρότο τους το πρόσωπό του έλαμπε άκοιμή περισσότερο.

Ανοίξα το παράθυρο, μα καθώς έκαμα να το πετάξω λίγα λεπτά, τον κοίταξα με κάποια περιέργεια. Είδα κάτω από το μακιγιάρισμα του προσώπου του να σουφρώνουν κάτι ρυτίδες, και δυο μάτια που φανέρωναν λύπη... Κατάλαβα πόσο προσποιητό ήταν το γέλιο του, και πόσο ζήνη γι' αυτόν ή χαρά που σκορπούσε στους ξένους για λίγες μόνο δεκάρες...

Ο παλιότερος άπομακρυνόταν όλοένα, όσπου τα μάτια μου δεν τον έβλεπαν πιά.

Τα σύννεφα, κι' αυτά με κάποιο οίκτο, υποχωρούσαν, γι' αυτόν αφήσαν ακόμη μια-δυό ώρες τον φτωχό παλιότσο να βγάλει το ψυμί του.

Εκλείσα το παράθυρο και, ρεμβάζοντας, είδα κάτω στη δισή όπου έφτασε ο ήλιος, να ρίχνει άλλη μια φορά το πορφύρενο χρώμα του στην πλάση. Μια ή είκόνα του παλιότσου, επίμονη στο νότο μου, μ' έκαμε να ιδω την ανθρώπινη καρδιά μπροστά μου γυμνή...

Ξένιοιςτος Άπάχης

ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ

Το άπογεμα άργά, στο σούρουπο, έκανα βόλτες μέσα στο έρημο περιβάλλον του γαριού. Έρημα κι' εγκατάλειψη! Ένας χρόνος εγκατάλειψης κάνει τόση πρόοδο, όση δεν κάνουν πέντε χρόνια ζωής.

Ένα σπίτι κλειστό είναι μια φωλιά ορμημένη... Ένα περιβάλλον άπεριποίητο μπορεί και μια φορά να είναι πιο όμορφο, πιο φυσικό, δίνει όμως πάντα την είκόνα της έρημιάς, της ματαιότητας...

Χτύπησα το χερούλι της πόρτας μ' ένα τρόπο κρυφό σά να έκανα κάτι που απαγορευόταν. Ο κρότος ήταν ξερός κι' έβρισχονάς του, χωρίς ν' ανάκατευε τη με τίποτα άλλο. Στο σκαλοπάτι, ακριβώς στην ένωση των θυροφύλλων ένα όμορφο περιφανο χορτάρι, ψηλό λευκό άνθια, με κοίταζε γελαστά, σά να μουλεγε πώς δεν μπορούσα να μιλήσω πώς δεν μπορούσα να μιλήσω. Ήταν ακριβώς εκεί που έπρεπε να πατήσω για να περάσω...

Ένα χορτάρι φουντωτό ανθισμένο είναι μια ώραία ζωή. Φυτρώνουν όμως στο σκαλοπάτι, στο άνοιγμα της πόρτας, είναι ολόζωντανος ο θάνατος...

Κόρη των Άθηνων

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στο σχολείο. Ο Δάσκαλος: — Η Γη, παιδιά μου, γυρίζει γύρω από τον Ήλιο...

Λουίζα: — Κι' όταν δεν έχει ήλιο, γύρω από τί γυρίζει; Χαραυγή

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθηναι, 42 δόδς Εύριπίδου, τήν 16 Δεκεμβρίου 1930

ΔΗΛΩΣΗ

Δεν παραλαμβάνω γράμματα με άνεπαρκές γραμματόσημο, γι' αυτό πρέπει να πληρώσω. Ζυγίζετε τα και βάζετε το γραμματόσημο σωστό. — Δεν απαντώ σε κανένα, όταν με ρωτά για πράγματα που τα έχει ο Όδης γός του Σύνδρομου. Τιμάται δρ. 5, ταχυδρομικώς δρ. 6, και πρέπει να τον προμηθευθώ όποιος θέλει να λαβαίνει μέρος στην κίνηση.

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΓΕΝΝΑ, αγαπητά μου παιδιά! Με χαρά και με ύγεια. Ο Χριστός μας να σας φωτίσει πάντα στο καλό, και πάντα να-κόσω για σας πρόξους, επιτυχίες, εύτυχίες, και να χαίρονται και να χαμαρώνω. Και του χρόνου, καλά μου παιδιά!

ΤΟ ΣΗΜΑ

Το Σήμα είναι έτοιμο. Το έστειλα κιόλα σ' όσους επρόκειτο να το λάβουν ταχυδρομικώς, και μπορούν να έλθουν να το πάρουν απ' το γραφείο μου όσοι μου παρήγγειλαν να τους το φυλάξω. Τώρα περιμένω να το αγοράσουν κι' οι άλλοι όλοι, γι' αυτό έκαμα περισσότερα κομμάτια από τις παραγγελίες που είχα, κι' άμα εξαντληθούν κι' αυτά, θα κάμω κι' άλλα.

Η Δορελάϊ άς δεχθώ τις θερμές μας ευχαριστίες. Μας έκαμε πραγματικώς ένα Σήμα κομψότατο, μοντέρνο, που δεν μοιάζει καθόλου με τα συνηθισμένα. Καθώς το βλέπετε και στην παραπάνω φωτογραφία, είναι μια καρτίτσα που μπορεί κανείς, είτε αγόρι είτε κορίτσι, να τη φορή όπου θέλει. Ο γύρος, ο μαλανδρός, ή χρονολογία—1879, το έτος της ίδρύσεώς μου—και το μονόγραμμα Δ. τ. Π. (Διάπλασις των Παιδών) όλ' αυτά εξέχουν άπρα, άσημένα (γιατί όλη η καρτίτσα είναι καμω-

μένη από λευκό μέταλλο, μετάλλο blanc) το δέ φόντο είναι βυσσινί ή γαλάζιο σκούρο. Θα σας άρεση πολύ. Δεν είναι άπλως ένα σήμα, αλλά κι' ένα κόμμημα. Τιμάται δρ. 25, και ταχυδρομικώς δρ. 30.

Το Εσπαθώμα πηγάνει καλά. Βλέπετε παρακάτω πόσους είχα να εύχαριστήσω. Απ' αυτούς, ή Έδαγγελία Τιμοθέου μου γράφει, ότι δυο συμμαθητρίδες της, μόλις διάβα-σαν δυό-τρία φυλλάδια μου που τους έδωσε, άμέσως της είπαν πώς θέλουν να έγγραφούν, γιατί ποτέ δεν είδαν ένα τόσο καλό παιδικό, διδακτικό περιοδικό. Μ' αυτόν τον τρόπο έσπαθώσε ή καλή μου φίλη, και μ' αυτόν θα μπορούσατε να έσπαθώσετε και σεις οι άλλοι: να δείχνετε τα φυλλάδια μου, να τα δίνετε να τα διαβάσουν οι φίλοι σας, οι συμμαθητές σας, οι συμμαθητρίδες.

Έξη χρόνια συνδρομητρία ή Νταϊζή, δεν μου είχε γράψει παρά μια μόνη φορά. Φέτος όμως που μπαίνει στο έβδομο, άποφάσε να βάλει τη ντροπή της μέρας... Και έστειλε γι' αυτό; Από τον ένθουσιασμό που της προέξηναν τα πρώτα μου φυλλάδια με τον «Αυτί Κόπερφηλ», το «Λουλουδάκι του Τέμπλου» κτλ. Πάντα, λέει, ή ύλη μου ήταν όραία, αλλά φέτος είναι «θαύμα»! Μου στέλνει συγχρόνως και το πρώτο της κομμάτι γι' τη Σελίδα Συνεργασίας. Άλλά θέλει να της το κρίνω πολύ άστειρά, γι' αυτό ή ή αν πρέπη να εξακολουθήσει. — Μ' αυτό θα κάμω και ή ιδή. Ώςτόσο είμαι πολύ εύχαριστημένη γι' αυτά όλα.

Και το «Ακούρδιοτο Ρολόϊ» μου περιγράφει πόσο συγκινήθηκε όταν έλαβε το πρώτο μου φυλλάδιο. Θυμήθηκα την πρώτη-πρώτη φορά, όταν τον έγγραψε, γι' πρωτοχρονιατικό δώρο, μια θεία του, παλιά Διαπλάσσοπουλα. Ήταν πρό δέκα χρόνων... Ένοιαίται πώς ο φίλος μου, πολύ μικρός τότε — μαθητής της Α' του Δημοτικού — μόλις και μετά βίας μπορούσε να διαβάσει το νηπιακό της κυρά-Μάρθας. Έπειτα, όσο προχωρούσαν τα χρόνια, ο φίλος μου μάθαινε, καταλάβαινε, έπνοσε, ως που έφτασε να με διαβάσει ολόκληρη. Και με πόση εύχα-ρίστηση! Αυτά μου λέει στο μεγάλο κι' ώραιό του γράμμα, που κι' ενώ συγκινήθηκα διαβάζοντάς το... Γιά τάλλα όμως που μου γράφει στο τέλος, δεν θα πω τίποτα. Το «ζή-τημα αυτό έχει λήξει. Είναι πιά... πεσινό.

Με μεγάλο ένθουσιασμό ο Βύρων χαιρέτ' την είσοδό μου στόν ήλιο χρόνο. Άνάμεσα σ' άλλα μου γράφει: «Πόσο απ' τους παλιούς συνδρομητές σου δεν είναι σήμερα με-γάλοι άνθρωποι στην κοινωνία. Και σ' έθυμούνται. Έτσι: θα σ' έθυμού-σατε και μες, αν ζήσουμε, μετά χρόνια. Κι' όπως έκεινο σ' επάρθω-σαν σ' μέ, έτσι και μες θα σ' επάρθω-σουμε στους επερχόμενους. Γιατί κανένα περιοδικό δεν παρέχετο στη χώρα μας τόσες πληροφορίες όσες σ' και κανένα δεν έζησε όσο ζεις εσύ και ή ζήση!»

Η Νέλλη υπερασπίζεται την έ-ποχή της. Δεν συμφωνεί καθόλου μ' εκείνους που λένε πώς οι παλιοί μου τόμοι ήταν άνώτεροι. Άπεναν-τίας, βρίσκει πώς «κάθε τόμος μου είναι άνώτερος του προηγούμενου». Κι' άποδείξει τ' άριστουργήματα που δημοσιεύω τα τελευταία χρόνια, έρ-γα τόσο μεγάλων συγγραφέων και και τόσο καλά μεταφρασμένα. Έπίσης και στη Σελίδα βρίσκει ότι έχουμε τώρα πολύ καλές πένες. Μόνο το παλιό πνεύμα έλειψε, και τα κομμάτια τώρα είναι όλα σχε-δόν σοβαρά: αυτό το παραδέχεται. Άλλά τί σημαίνει; μήπως ένα σο-βαρό, καλογραμμένο κομμάτι δεν είναι προτιμότερο από ένα άνοστο ά-στο; — Άπό ένα άνοστο, ναί: από ένα νόστιμο όμως κι' επίσης καλο-γραμμένο;...

«Ο, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Ναί, και άλλοι το παθαίνουν αυτό, Άγκάθι! Μου γράφουν ένα γράμ-μα και το έρχονται στο συρτάρι τους, ή μέσα σ' ένα βιβλίο, ως που πα-λιώνει. Ουδέν κανόν, βλέπετε, υπό τον ήλιον». Το περιοδικό, γι' αυτό το όποιο μου γράφει, είναι τάχα νέο; Έγώ ήξερα ένα παλιό μ' αυτό τον τίτλο που με μμούνταν και μ' έβρι-ζε. Ώςτόσο σ' εύχαριστώ γι' την υπεράσπιση και γι' όλα.

Κόρης των Άθηνων. Δεν τα λέ-γει όλα σε λίγες άράδες (ούτε μισή στήλη); Και δεν είναι επίσης ό-ραιο σαν τα έντεκατετρα που έγρα-ψε ή ίδια; Έως μάλιστα κι' ω-ραϊότερο...

Θα σας συστήσω ένα πολύ ώρα-ίο βιβλίο. Είναι: «Τα Παιδιά και οι φίλοι τους» της κυρίας Άθηνας Ήλ. Βλάχου, του Έπιθεωρητού. Διασκευή από το γαλλικό, διδάσκει στα παιδιά τη Φυσική Ιστορία—ζωολογία, φυτολογία κτλ. — σαν παραμύθι. Ώραια γραμμένο, ώρα-ια τυπωμένο, ώρα-ια εικονογραφημένο. Το βρίσκετε και στο γραφείο μου. Τιμάται άδειο δρ. 25 (ταχυδρομι-κά Έσωτερικώς δρ. 5,40, Έξωτε-ρικό δρ. 8,80) και χρυσόδετο δρ. 34 (ταχυδρ. Έσωτερ. δρ. 6,20 και Έξωτ. δρ. 10,40).

ΕΞΕΠΛΑΘΩΣΑΝ ως σήμερα κι' οι έξης: Βάσιγκτων, Μαρία Η. Ίγ-γλσθ, Νυφούλα τ' Ουδανού, Βασίλισσα του Ιονίου, Λευκός Κύνος, Άλίκη Γεωργιάδου, Έλληνοπούλου, Αυσόχαρτο, Μπέ-τα Παζουλίδου, Αλεξάνδρα Ο. Ίασονίδου, Φλοΐτος, Βέρα Σταυρίδου, Κωνσ. Γ. Άποστο-λάτος, Άλκυον, Αικατερίνη Άντ. Δούκα, Μαρία Ν. Πολίτου, Πά-νος Παπασταμάτης, Άλανόρα, Κόρη της Ίδης, Θυμούλα Β. Μιχαηλίδου, Εύανθια Ι. Χα-ραλάμπους, Σύλλογος «Σ.Ε.Κ.», Σύλλογος Άνώνυμος και Σύλλο-γος Βαράχων. —Τους εύχαριστώ όλους απ' την καρδιά μου και πε-ριμένω και τους άλλους.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Άπορίπτονται: «Σκέψεις» του Παντέρημου. Μου φαίνεται άβυσσική ή διαδοχή των σκηνα-ών. Κι' εν' άλλο: στις κηδείες θαρ-ρώ πώς δεν παίζουν τους εθνικούς ύμνους, αλλά πένθιμα «εμβατήρια». Το «Όσο φέρνει το νερό» του Ίσιου έγκρίνεται. Το ποίημα το βρίσκω άρκετά δυνατό και τεχνικό. Μά πο-λύ όλογο, πολύλόγο! Δεν χρειάζε-ται ούτε το μισό. — Ο ζητιάνος του δρό-μου» της Μελαγχολικής Ύπαρ-ξης. Άφού, καθώς φλύαρο και άτακτο στη γλώσσα και στην έκφραση. — Δυσή ζωής» του Ά-ρίωνος Φωτοσίου. Κοινά όλο-μματα, διατυπωμένα με τρόπο κά-πως έξεζητημένο. Οι ιδιωματικοί τύποι (σημαδίν κλπ.) τί χρειάζον-ται; Το «βροσκαρού» κλπ. καλύ-τερο κι' έγκρίνεται. — «Αελές» και «Φόβος» της Ναϊδος. Παρατηρώ ότι είναι γραμμένο μ' ένα αξιοση-μείωτο διόρθωμο ύψος, που αν καλ-λίστην, θα ποικίλουν ή ζωηρότητα και χάρη. Είναι όμως τώρα αδια-μόρφωτο άκόμη και κάπως άσάφες. — «Σταλινιστική νύκτι» του Ά-στεραπόβροντου. Οι στίχοι έντελώς είναι, όμως δημοσιεύσεως πέντε π: χι μέτρα, από άλλον που δημοσίευσε δυό μόνο, αλλά έξοχα; Φρονώ, ά-κόμη, ότι μια στήλη άρκεί γι' ένα άρτιο πεζογράφημα. Άλλωστε κι' ως τώρα αυτός ήταν ο μέσος όρος: Άν πολλά κομμάτια υπεραίνον-τη στήλη, πολλά έπίσης δεν υπε-ραίνουν τη μισή ή τα τρία τέταρ-τα. Κι' ένα... ένθαρρυντικό παρά-δειγμα: το σημερινό κομμάτι της

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δεν έγκρίνεται, ούτε άναγνωρίζεται, αν δεν συνοδεύεται από το δικαίωμα. δρ. 10. — Τα έγκρινόμενα ή ά-ναγνωσμένα ίσχύουν ως την 30 Νοεμβρίου 1931. Όσα συνοδεύονται από Α. άνήκουν σ' άγόρια και όσα από Κ, σ' κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Βασιλικός Άμάραντος, ά. (ΧΓ). Αφρο-στεφανωμένη, κ. (ΙΣ). Λίνος, ά. (qu). Σόνια, κ. (!). Στεφανω-μένη Δόξα, κ. (τις) Σάς Πετα-λουδίτσα, κ. (ΑΝ). Φτερωτή Βα-ρούλα, κ. (ΡΝ). Μουρεσιώτικη Άνεμώνη, κ. (ΑΚ). Κορφατο-πούλα, κ. (...). Μαγεμένο Δο-ξάρι, κ. (!!!). Κόρη της Ερίμου, κ. (ΒΧ). Μελαχροινούλα, κ. (ΚΧ). Δόνα Κλάρα, κ. (ΜΠ). Άερο-πλάνο, κ. (ΔΑ). Άλιογέννητη, κ. (!). Ίπότης του Ρήνου, ά. (ΒΚ). Κόρη της Ίδης, κ. (ΒΚ). Άζώηρος, ά. (ΧΣ).

Άναγνωστές Ψευδώνυμων: Μικρός Καλλιτέχνης, ά. Πολυ-βώτης, ά. Ιούλιος Καΐσαρ, ά. Ανέτη, κ. Τζένα, κ. Πορφύρι-ος, κ. Ίάσων, ά. Μικρούλα Τραλαά, κ. Ξεφτέρη της Ήπειρου, ά. Κό-ρη της Θάλασσας, κ.

Η Διάπλασις άσπάζεται τους φίλους της: Χαΐδω (κι' από άμέ-λεια να ήταν, θα σ' εύχαριτώσα-ν) δεν έχει σημασία τόσο μικρή κα-θιέρωση; εύχαριστώ γι' τα καλά λόγια, κι' ό κ. Ε. πάντα σ' περι-μένει! Δημητράκη Δ. Ζώνη (πε-ριμένω λοιπόν να πάρεις και ψευ-δώνυμο: εύχαριστώ γι' τα καλά λογικά) φίλησέ μου και τα μικρά άδελφία! Τρικαλινόν (έλαβα, εύχαριστώ) Νάδαν (περιμένω τό-ρα τάς έντυπώσεις σου από το Χρι-στογεννητικό Δέντρο και την ά-πογευματινή) Κονασιμόδον (έλα-βα, φυσικά, άμα δεν είναι καλό θά σου τό πω!) Βάγνερ (δεν περάζει-ν) να πω το έσπαθώμα γίνεται και χωρίς Σύλλογο; εύχαριστώ πολύ!) Αα (είσαι δικαιολογημένη άφού έ-χεις τόσα παθήματα) Ευστάθιον και Άλέξιον Παπαλέξη (καλώς ήλθατε! εύχομαι περαστικά τομ' ημερησίαν) Έλλην Σ. Τσουτσου-ρα (έλαβα, εύχαριστώ το φυλλά-διο θάρρατα τώρα στένονα τομ' μικρό άδελφού, που τον άπαράσκει και το εύχομαι να γίνει κι' αυτός με τον καιρό ένα λαμπρό Διαπλά-σσοπουλό!) Μεγάλην Έλλάδα (τά είδες όλα στο προηγούμενο) λυπή-θηκα που ή άρροπορία μου σ' έ-βαλε σ' άνησυχία και κόπο: τη συνδρομή σου γι' τη «Ν. Έστία» την έστειλα στον κ. Κολλάρινο ό κ. Ε. θά σου σταλή με άμέσωση το «Τυχερό και Άτυχο» έτοι;) Τριανταφυλλέναν (δίδαξα με χαρά ό! αυτά που μου γράφεις, ναί, έχω λάβει τρία κομμάτια σου και θά τα δημοσιεύσω) θά σ' πα-ρακαλέσω μόνον, άλλη φορά, να μου τα γράφεις καθένα χωριστά, κι' όχι εξακολουθητικά: γιατί όταν στην ίδια σελίδα τελευτών το ένα και αρχίζει το άλλο, πώς μπορώ έχω να τα χωρίζω; Κατασφιδαν (εύχαριστώ για όλα, δεν ήταν ό-μως άνάγκη να θυμώσης και να κλάψης γι' τόσο μικρό πράγμα: βέβαια, και τα διαπλάσσοπουλα θά

